

Iskate vsak četrtak in vsak s poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., za leto 7 din., četrt leta 4 din. Izven Jugoslavije 35 din. Naročnina se pošlje na upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SHS pavlitrana.

Uredništvo: Koroška cesta št. 5, Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za vsak kratke oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštine prosila. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.600. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

18. številka

Maribor, dne 4. maja 1922.

56. letnik.

Mir hočemo!

Svet si želi miru in mirnega gospodarskega razvoja v spravi, sporazumu in enakopravnosti vseh narodov in držav na svetu. Predvsem hočejo mir delovni sloji, ki nosijo vsa bremena vojne in vojne politike. Ljudstvo je imelo dovolj prilike pogledati za kulise ali za zastore tako imenovane narodne in patrijotične politike in je videlo tam ostudno pošast pohlepa po oblasti, sili in imetju.

Neizmerno velika je ljudska potrepljivost. Ko so vojne množice v Rusiji, Nemčiji in Avstriji po dolgoletnem klanju odpovedale pokorščino in tako izsilile mir, so zapadno- in srednje-evropska ljudstva še enkrat prepustila dosedanjim oblastnikom, da uredijo gospodarsko življenje. Rusija in Nemčija sta poglani oblastnike, ki so povzročili vojno ter gonili milijone v smrt in nesrečo, povsod drugod so pa vojni priganjači ostali na krmilu. Ti ljudje, ki uspevajo samo v krvi in nesreči milijonov ljudskega življenja, so začeli ustanavljati mir z orožjem v roki. Shajali so se v Parizu, Londonu, Rapallu, Cannesu in bogzna kje še vse, svet je pa za zastoj čakal, da mu krvave roke dajo mir in gospodarski razvoj.

»Zmagovalci« so delili svet, iskali za sebe velike dobičke, za »premagance« so pa kovali in pripravljali vedno težje in silnejše jarme in bremena. To delo oboroženega miru bi se nadaljevalo v brezkrainost, da ni svet začel uvidevati, da so pravzaprav vsi narodi in vse države premagane in tepene na gospodarskem polju, »zmagoviti« pa samo oni, ki si lastijo pravico druge izžemati in tlačiti.

Želja po miru in izhodu iz gospodarske krize je privlela do genovske konference. Na konferenci so se zbrali zastopniki vseh držav: eni z željo nadaljnega izkoriščanja, in oboroženega miru, drugi pa z zahtevo iskrenega sporazuma med vsemi narodi sveta. Med prvimi je na prvem mestu Francija, med drugimi pa Rusija kot zastopnica delavcev in kmetov in kot država, ki živi svoje samostojno in novo življenje. Francija je skušala pridobiti še druge države za svojo politiko nasilja, Rusija je pa to preprečila s svojo zvezo z Nemčijo, ki ima nepremagljivo odporno silo za vsak slučaj. Na strani rusko-nemške zveze so vse zahteve novega duha, vzbujenega iz strašnega trpljenja v strelskih jarkih, iz bede, krvi, ter iz krutega duševnega in telesnega stradanja, Francija je pa proti. Ruski zastopnik je zahteval načelno in splošno razorožitev, — Francija je bila proti, zahteval je tudi enakopravnost vseh držav v Zvezi narodov — in Francija je zopet nasprotovala.

V svoji blazni, človeštvu sovražni politiki je našla Francija samo enega zaveznika: malo antanto in prav posebno Jugoslavijo. Znano je, da Beograd ne pusti, da bi Jugoslavija postavila važnim dogodkom prave moze nasproti, to hlapčevanje pred Francijo, od katere se odmikajo najboljši prijatelji in zavezniki, je pa že višek nesposobnosti, ki je pri vseh strašnih žrtvah jugoslovanskih narodov še posebne obsodbe vredno.

Francija je proti miru, ki si ga ves svet želi, beograjski državniki, ki toliko govorijo o Slovanstvu in osvobojenju, pa slepo hodijo za njo ter so pripravljani, pograti izmučeni narod vsaki čas v nove vojne grozote.

Beograjski oblastniki so stopili v francosko službo, ko je ogorčenje ruskega naroda strmoglavilo ruskega carja. Iz tega se vidi, da imajo slovanstvo samo na jeziku in da so videli »matjuško« Rusijo samo v carski kroni. Današnje Rusije nočejo priznati in pripravljani so sodelovati pri vseh nakanah, ki so naperjene v njeno škodo. Pri nas je glavno zatočišče vseh ruskih monarhistov in zloglasni general Wrangel se vedno posvetuje z SHS generali. Francija vodi ves protiruski pokret in naša vlada ji je vedno na uslugo. Že leta 1920 je rajni minister Vesnić Francozom obljubil 200.000 jugoslovanskih vojakov na pomoč Poljski, ki se je tedaj po francoskem navodilu vojskovala z Rusijo in te žrtve bi se bile tudi lepo na tihem pod prevezo kake albanske nevarnosti poslale v klavnico, da ni Jugoslovanski klub z vso odločnostjo nastopil proti tej generalsko-diplomatski nakani.

Municija, ki je sedaj v Bitolju zletela v zrak, je bila tudi pripravljena za take pohode. Naši oblastniki so jo kupili od Francozov in ker je že njih navada, da v največji zanikernosti vse prepustijo slučaju, je svoj namen sicer izgrešila, zato pa mesto Bitolj razdejala. Pa kaj zato, — Francozi imajo takega blaga še dovolj, zlasti zastarelega in prav radi ga dajo za dobro plačilo svojim prijateljem, ki so tako zaslepljeni, da si s hlapčevanjem nalagajo še ogromne stroške. Boljših in uslužnejših hlapcev, kot so jim beograjski politiki, si še želeli ne morejo. Dajo jim odlikovanja, razne pohvale, posodijo kroj za vojaške obleke, pravilnik za vojaške vežbe, za drag denar jim odstopijo star vojni material in hvaležnosti ni konca ne kraja. Ko pa pride SHS finančni minister v Pariz prositi za posojilo, mu Francoz hladno obrne hrbet.

Oblastniki države SHS dobivajo v Parizu tudi vsodbudo za notranje boje proti Hrvatski, Sloveniji, Bosni, Dalmaciji, Črni gori in Macedoniji in ker jim to odobravnje in podpihovanje vseh centralističnih nakan toliko laska in prija, se niti ne zavedajo, kam drivajo v svoji politiki na zunaj in na notraj. Doma podirajo mostove pravega in trajnega sporazuma, na zunaj pa hočejo z vso silo pritegniti v kolo vojnih hujskačev tudi izmučeni jugoslovanski narod baš sedaj, ko smo tako potrebni miru in ko ves kulturni svet kliče: Mir hočemo! Proč z vojnimi zločinci!

F—v J.

So že začeli!

Gotovo se bližamo volitvam, kajti vsakovrstni politični zapeljivci in politični goljufi so že na delu, da cepijo slovensko kmetstvo in delavsko ljudstvo, ter mu tako slabijo njegovo politično moč. Še vedno je bilo nekaj mescev tako, in tudi tokrat bo tako.

Spominjamo se, kako bridko se je maščevalo nad nami, ker so ljudje v dobri veri zaupali posebej zadnjič leta 1920 samostojni stranki, ki je dobila od Zerjava in dr. Kukovca nad pol milijona za volitve, da je lažje osleparila slovensko kmetstvo ljudstvo! Kaj so govorili in kaj so pozneje storili! Menda je to vendar nauk, ki bo vsaj znan del poštenih in dobrih spametoval. Da zagrizeni in hudobni ne bodo z nami, to je več kot jasno.

Tako, kakor zadnjič lažisamostojneži, se porajajo sedaj drugi, da bi zopet opeharili delovno ljudstvo z novimi gesli, novimi obljubami in s starim in novim obrekovanjem. Zopet računajo, da zaigra ljudstvo v svoji lahkovernosti svojo moč, svojo veljavo, in se izroči še naprej brezvestnim kapitalistom in beograjskim centralistom. Prihajajo z geslom »republika«, pa mislijo v srcu na sebe, na mandat in na beograjski centralizem. Prihajajo z geslom »gospodarstvo«, pa mislijo in se veselijo v srcu, kako se bodo kot vojni dobičkarji in verižniki, kapitalisti povohali, pobratili in poljubili z beograjskimi mogočnejši, saj so od njihovega centralizma in korupcije že sedaj živeli.

Oglejmo si nekatere nove poizkuse, s katerimi hočejo ali častihleplni ali podkupljeni ljudje zopet delati zgago in prevarati ljudstvo! Citatelji, primerjajte besede in dejanja teh ljudi! Pomislite, ali so vredni ti ljudje, da iščejo vašega zaupanja?

Prvi poizkus!

V Celju je vstal nov politični prerok dr. Novačan in izdaje »Našo vas«. Zadnjič je imel ob štajersko-hrvatski meji nek shod in se hinavsko proglasil za »republikanca«. Kdo pa je ta mož? Kaj si ti slovensko kmetstvo ljudstvo dosedaj slišalo o njem? Tisti, ki imajo malo dela in veliko časa in berejo razne zaljubljenosti, bi vam vedeli povedati, da je spisal nekaj dolgočasnih povestic iz srbskega življenja. Drugače pa za slovensko kmetstvo ljudstvo on nikdar do sedaj ni nič delal ne na gospodarskem, ne na političnem in ne na izobraževalnem polju. Pač, živel je v balkanskih razmerah in je s Puceljem zlezal v ministrstvo kot uradnik.

Ves ta čas je žarel, gorel in delal za srbstvo, za Beograd in za monarhijo; sedaj je na enkrat slovenski republi-

kanski mesija, ker misli, da bo na ta način z glasovi ljudstva prišel nazaj v Beograd, odkoder je prišel kot plačanec srbske zemljoradniške stranke, da bi organiziral proti nam in Puclju in tovarišem, ko so se ti ocepili od zemljoradniškov. Enkrat časti srbski centralizem beogradski in kralja, drugi pa časti republiko in magari Radiča, misli pa v srcu samo na svojo častiplepnost in na svoj žep. Ta mož računa, da je pri nas zadosti lahkovernežev, katerim bo v vodi mesec kazal in jih speljal na led. Do sedaj ga je srce vlečlo med ljudi tam doli, naj še gre sedaj tja in naj mu tisti dajo svoje zaupanje. Upajmo, da bo ljudstvo pravčasno spoznalo to politično varanje in bo s Prešernovo Kranjico Novačana in podobne zavrnilo: »Vsak sleparček ni za nas!«

Drugi poizkus.

Drugi poizkus delajo nekateri, ki hočejo ustanoviti nekakšno »gospodarsko stranko«. Dobrikajo se: kaj politika, kaj demokrat, kaj socialist, kaj klerikalec, kaj liberalce. Vse to ni nič! Mi, mi pač, ki hočemo gospodarsko. Ljudstvo ne vidi, da so to ravno največji verižniki, vojni dobičkarji, veletrgovci in fabrikantje, ki hočejo posebej male trgovce in obrtnike potegniti za nos. Ravno ti ljudje so bili med vojno vedno na varnem in so kot liferantje sedeli doma ter opeharili na eni strani bivšo državo in vojno upravo, na drugi strani pa ljudstvo in si kopicili svoje težke milijone. Tudi sedaj po vojski so imeli zlate čase, ker so si v svojem delu v zlahti z demokratskimi politiki in beogradskimi kapitalisti. Ali sedaj preti nevarnost, da slovensko ljudstvo njihovim varuhom in zaščitnikom več ne zaupa, zato so si izmislili »gospodarsko stranko« in jo snujejo. Denarja imajo dovolj, liste in tiste agitatorje, ki so podkupljivi, bodo poslali z novimi gesli in novimi lažmi med svet, oni pa bodo še poleg milijonov imeli kak mandat, ljudstvo pa se obriše za svoje žulje in za svojo samoupravo in avtonomijo.

Tretji poizkus.

Liberalci so pod imenom »demokrati« med ljudstvom dogospodarili; pod tem imenom na deželi ne bo šlo, ker bo že kmalu pes zalajal, če ga boš imenoval demokrata. Torej nekaj novega! Sklenili so, da bodo izdajali za ljudstvo nov list, menda »Narodni list« in vodil ga bo falirani medicinec in falirani pesnik Spindler. Prej je svojač pred vojsko zastrupljal ljudi iz Celja, sedaj se z dr. Kukovcem preseli v Maribor. Kdor ve, koliko se je ta človek leta 1907 in naprej lagal, kako je obrekoval in kradel čast in poštenje s svojimi pristaši našim kandidatom pod firmo »Narodna stranka«, ta si bo približno vedel predstavljati, kako bo zanašal ta mož posurovelost in divjaštvo med ljudstvo. Spominjamo se na neznačajni, ostudni način boja proti rajnemu Pišku in Robiču, proti Roškarju, Pevaleju, Ploju in dr. Korošču!

Denarja je pri kapitalističnih liberalcih in bankah dovolj in tudi beograjski centralizem ne bo pozabil na svoje najzvestejše hlapce.

To je nekaj vzgledov, kako se že razni častihlepleži in lakomneži pripravljajo, da bi spet politično prevarili in osleparili ob volitvah naše ljudstvo. Mislimo pa, da je bil nauk zadnjih let zadosti občuten in zadosti grenek in v nesreči so se spoznali prijatelji!

Mi smo doma tri leta odkrivali, kje so krivice in kje so napaek, mi vidimo rešitev le v popolni samoupravi in avtonomiji, kjer bomo sami s svojim gospodarili. V tem smo si edini s Hrvati, ali razlikujemo se od njih v tem, da naši zastopniki gredo v Beograd in odločno, možato in odkrito odkrivajo krivice in napake ter kažejo pot, po kateri bi morali hoditi, da bi bilo zadovoljno slovensko, hrvatsko in srbsko ljudstvo, Hrvati pa sedijo doma za pečjo in pričakujejo rešitve od zunaj, namesto, da bi skupaj z nami bojevali odločen boj.

Ljudje, ako hočete imeti mir, red in pravico, potem imate samo eno pot: složni in edini vstrajajmo v borbi za popolno našo samoupravo in avtonomijo, kjer bo imel besedo naš človek, naša postava in naše poštenje. Mi gremo zanesljivo zmagi nasproti, ako se ne damo cepiti. Zato

Bankovec za milijon funtov zlata.

Angléški spisal Mark Twain.

(Dalje.)

Koliko sem pojedel in kako sem jedel —? Hm! Ko nazadnje nisem mogel več sem segel v telovnik, izvlekel pismo, ga razvil in pogledal —. Skoraj da sem omedlel —! Milijon funtov —! Vrtelo se mi je v glavi —. Kakor ob čelo udarjen sem sedel in zijal na milijonski bankovec. — Menda je pretekla cela minuta, preden sem se zopet zavedel. Prvo, kar sem opazil, je bil gostilničar. Oči so mu visele na bankovcu in ves okamenel je stal pred menoj. Telo in duša, oboje mu je izražalo najglobokejšo, najponižnejšo spoštovanje, pa izgledal je, kakor bi ne mogel geniti ne rok ne nog. V hipu sem razumel položaj in storil, kar je bilo edino pametno. Pomolil sem mu bankovec in dejal prav malomarno: »Menjajte mi, prosim!« In tedaj se je genil gostilničar in zavest se mu je vrnila. Na vse mogoče načine me je prosil odpuščanja, da ne more menjati in nisem ga mogel pregovoriti, da bi bil vzela bankovec. Prosil je, da ga sme gledati in gledal ga je in gledal — in ni se ga mogel nagledati in si nasititi svojih žejnih oči na njem. Pa dotaknil se ga ni, prav kakor bi

bil posvečena stvar, ki ni za take vsakdanje siromašne prste —.

Rekel sem mu: »Zal mi je, da vam delam neprilike! Pa biti mora! — Prosim, menjajte! Nimam drobiža s seboj!«

Odgovoril mi je, da nič ne de in da prav rad počaka s tisto malenkostjo, kakor dolgo hočem. Ugovarjal sem sicer, da me morebiti nekaj dni ne bo blizu, toda dejal je, da mu je to vseeno, da bo že počakal, in še več, da lahko dobim kar hočem pri njem in kadar hočem in da lahko ostanem dolžen, kakor dolgo se mi poljubi. Ponavljal je, da se ne boji zaupati takemu milijonarju, četudi je siromašno obleden in se hoče za zabavo nekoliko pošaliti z ljudmi.

V tem je prišel drug gost in krčmar mi je namignil, naj skrijem čudoviti bankovec, in z globokimi pokloni me je spremljal prav do vrat.

Seveda sem takoj ubral svoje korake na stanovanje bogatih bratov, da bi popravil njuno očividno zmotu. — Kajti zmotila sta se, to je bilo jasno! Miloščino sta mi hotela dati, pa sta v naglici ali kakorokli vtaknila milijonski bankovec v pismo.

Precej nemiren sem bil in strah me je tudi bilo, četudi nisem sam ničesar zakrivil. Pa poznal sem te visoke gospode zadosti! Če tak denarni mogotec zapazi, da je pomotoma dal cestnemu postopaču bankovec za milijon funtov, se bo, to sem dobro vedel, jezil nad njim, ne pa nad svojo lastno raztresenostjo in pozabljenostjo —.

Pozvonil sem. K vratom je prišel sluga, ki mi je prvokrat odprl. Vprašal sem ga za gospodoma.

»Odsla stal« je dejal. Osabno in hladno, kakor so navajeni govoriti ljudje take vrste.

»Odsla —?« Kam sta odsla?»

»Na potovanje.«

»Pa kam?«

»Na Francosko, v Italijo, mislim.«

»V Italijo?«

»Da.«

»Kod sta potovala?«

»Ne vem.«

»Kedaj se vrnete?«

»Črez mesec dni, sta rekla.«

»Črez mesec dni —? To je strašno! — Povejte mi, — kako bi jima mogel par besed sporočiti. Gre za silno važno zadevo!«

»Ne morem! Nimam nobenega pojma, kod trenutno potujeta!«

»Torej pa moram govoriti s katerim izmed njihovih sorodnikov!«

»Tudi sorodniki so odpotovali. Že pred meseci. V Indijo ali Egipt mislim.«

»Človek božji —, strašna pomota se je zgodila! Prepričan sem, da se vrnete še nočoj. Ali jima bodete povedali, da sem bil tukaj in da zopet pridem, dokler ne bo vse v redu, in da se jima ni treba bati —.«

»Povedal jima bom, ko se vrnete. Pa ju ne pričakujem kmalu. Dejala sta, da se bodete oglasili, pa da je vse v redu, vam naj rečem, da bodeata ob svojem času spet doma in da vas bodeata pričakovala.«

Ničesar torej nisem opravil in oditi sem moral.

Čudna, nerazumljiva uganka! Izgubljal sem glavo. — Vrnila se bodeata »ob svojem času« —! Kaj naj to pomeni —?

Pismo —!

odbiite vsak poizkus razdora častihlepnežem, političnih goljufov in demagogov ter se trdno oklenite Kmetijske zveze, odnosno Slovenske ljudske stranke. Če pa hočete nered, korupcijo in krivico, kakor ste jo bridko izkusili zadnja leta še naprej, potem pa pojdite druga pota, a ne valite krivde na nas, ki smo vas pravočasno svarili in vam odkrivali, kako stojijo stvari!

Strah spreletava naše slovenske politične Judeže, ki so opeharili ljudstvo in mu niso prinesli ureditve naše nove države tako, kakor si jo ljudstvo želi, strah obhaja pred ljudsko stranko verižnike in kapitaliste. Tudi v Beogradu uvidevajo, da proti nam stalno ne gre vladati, zato vsi skupaj iščejo novih poti, novih oseb in novih sredstev, da bi ljudstvo opeharili in ga potem jezili kakor hudič grešno dušo.

Ljudje, čuvajte in pazite, da ne bo spet smole in nesreče, kakor ste si jo naprtili z volitvami leta 1920! — Že davno bi imeli lahko večji red, večje zadovoljstvo, ako bi se tedaj ne zgodilo to, kar se je. Naj se to sedaj pod novimi gesli ne ponovi, da nas ne bo vseh skupaj tepla nadloga še naprej!

Tako delajo „samostojni strokovnjaki“.

Glavni voditelji samostojne in priganjači so ravnatelj Kmetijske družbe gospod Gustav Pirc, znani vojni rekvizitor živine, sedaj »povrejenik Sancin in tajnik Lah. V sledečem hočemo pribiti par značilnih slučajev, kako ti gospodje, ki so več kot dobro plačani, vestno in dobro ter strokovnjaško skrbijo za povzdigo kmetijstva.

Prvi slučaj: Strokovno glasilo »Kmetovalec« je prineslo leta 1921 izpod peresa ravnatelja gospoda Belleta nek spis o grahorki in njeni vrednosti za krmljenje. Pozival je kmetovalce, naj jo vsejejo v jeseni, da bo na spomlad že preje kaj polagati živini v jasi. Ravno v isti številki pa je Kmetijska družba ponujala v nakup tudi grahorko. Neka podružnica Kmetijske družbe je s posebnim dopisom povprašala, ali je grahorka zimska ali spomladanska. Dobila je sledeči odgovor: »Naznanjamo, da je grahorka, ki jo ima Kmetijska družba v zalogi, zimska in se mora v jeseni sejati.« Podpisan je strokovni uradnik g. Ciril Prijatelj. — Podružnica je nato naročila 100 kg grahorko, ki je imela nekaj malo primesi ovska, kar se je vodstvu podružnice, ki sicer ne sestoji iz strokovnjakov, pač pa iz samih praktičnih kmetov, zdelo že čudno in sumljivo, vendar smo to grahorko na podlagi jasne in določne gornje izjave vsejali v jeseni. In posledica? Grahorka je sicer lepo vsklila, ali vsled zime tudi popolnoma pomrznila, ker je bila — spomladanska. Mi ne bi zamerili, če bi bila izjava dvomljiva, ali pa, če bi nas nafarbal kak verižnik ali privatnik, da pa daje neresnične izjave Kmetijska družba, ki je naša glavna stanovska strokovna in prosvetna organizacija, to pa vendar ni primerno in tudi ne povzdiguje njenega ugleda ter ne utrjuje v družbo in njeno recimo: čudno gospodarstvo našega zaupanja.

Drugi slučaj. Kmetijska podružnica prosi centralo, naj Kmetijska družba posreduje v zadevi predavanj o žitnoreji, zlasti z ozirom na posledice suše. Direktnega odgovora podružnica menda ni bila vredna, ker ga nismo prejeli, pač pa je prišla od okrajnega glavarstva okrožnica, da se naj za prireditev strokovnih predavanj prosi potom kmetijskega oddelka pri glavarstvu. Lepo in dobro! Podružnica je to tudi napravila in prosila jasno in določno, da se naj predavanje o živinoreji, zlasti z ozirom na ravnanje ob sušnih letih, vrši katerokoli nedeljo jutraj po rani maši in da naj pride govornik, ki bi iz izkušnje znal odgovarjati na razna vprašanja, ki se tičejo živinoreje. In odgovor? Potom okrajnega glavarstva smo dobili od pokrajinske uprave, oddelka za kmetijstvo pisanje, podpisano od gospoda Sancina. Tam pravijo gospodje, da je treba za prireditev pouka natančno označiti čas in tudi strokovnjaka, ki bi naj prišel predavati. To je razsodba, ki je vredna menda samo še slavnega azijskega modrijana Harun al Rašida! Mi smo vendar jasno in določno označili stroko in čas, samo da smo gospodom dali na izbiro prav vse nedelje, koliko jih kristjani imamo v svojih pratikah in koledarjih, toda mi menda naj vohamo, kdo je za posamezne stroke nastavljen in kedaj ima kot predavatelj voljo in čas, da nas pouči. Zakaj pa ste prav za prav vi, gospodje pri vodstvu Kmetijske družbe in pri slavnem oddelku za kmetijstvo?!

Tretji slučaj. V »Kmetovalcu« nam na vprašanja tudi z balkansko naglico odgovarjajo na stavljen strokovno-politična vprašanja. Dokaz: Dne 20. februarja smo poslali dvoje gospodarskih vprašanj s prošnjo, naj se nam v »Kmetovalcu« odgovori. Za tem terminom smo dobili že 4 številke, toda o odgovoru na naša vprašanja še ni

Cisto pozabil sem nanj. Morebiti mi bo razložilo uganok!

Koj sem ga poiskal in odprl. In tole je bilo v njem: »Brihten pa pošten človek ste, to vam je že na licu brati. Siromašni ste in tujec v Londonu, to sva opazila. — Pismu je priložen bankovec. Posodiva vam ta denar za 30 dni, — brez obresti. Pridite po poteku tega časa. Stavil sem na vas. Če dobim stavo, vam poskrbim najboljšo mesto, ki je v moji moči, — seve, če bodete mogli dokazati, da ste sposobni zanj.«

Brez podpisa, brez naslova, brez datuma — Prava reč to — Vi seveda, ki to berete, vi že veste, za kaj je šlo, jaz pa tistokrat nisem ničesar vedel. Vsa zadeva mi je bila velika, temna uganka. Niti pojma nisem imel, za kaj gre. Nisem vedel, ali je slabo in dobro zame. Šel sem v park, sedel na klop in premišljeval, kaj naj storim, da bo najbolje.

Celo uro sem premišljeval in končno sem prišel do teh-le zaključkov:

Morebiti da sta mi brata dobro želela, morebiti pa da hudo, — to se ni dalo dognati. Morebiti da sta me hotela speljati na led, ali kdo ve kake zlobne nakane da sta imela z menoj in za kake poskuse sta me hotela zlorabiti, — kaj je bilo, tega nisem mogel poznati. Stavila sta name — kaj jaz vem, zaradi česa —. Pa najsi je bilo karkoli in karkoli —.

To je bila negotova stran na celi zadevi. Vse drugo pa je bilo stvarno, resnično, se je dalo šteti, računati in zapisati.

Ce bi šel na angleško državno banko in bi zahteval, naj zapišejo vrednostni papir na račun moža, čigar last je bil, bi mi gotovo ustregli, ker ga bre dvoma poznajo, če-

duha ne sluha. Na ponovno vprašanje z dne 11. aprila pa še do sedaj spet ni duha ne sluha o kakšnem odgovoru. Ali glavni urednik in glavni tajnik g. inženir Lah spi?!

To so suha dejstva, ki govorijo pač precej drugače, kakor pa piše gospod ravnatelj Gustav Pirc v zadnjem »Kmetovalcu« v svojo obrambo. Res pa je, da je mnogo takšnih udov, ki gledajo le na trenutno materialno korist in malo takšnih, ki bi plačali udnino za Kmetijsko družbo z namenom, da ohranijo in podprejo svojo strokovno prosvetno stanovsko organizacijo. Se manj pa jih seveda bo, ako bodo naši strokovnjaki ravnali tako, kakor smo navedli v gornjih slučajih.

Da si prizadeti gospodje ne bodo belili glave, kdo jih je »napadel«, povemo odkrito, da so se vsi ti slučajji zgodili Kmetijski podružnici Sv. Marjeta pri Moškanjih. Bralci »Slov. Gospodarja« pa naj si napravijo o navedenih slučajih tudi svojo sodbo!

Zahteve prebivalstva na Pohorju.

Na belo nedeljo so se zbrali v St. Lovrencu na Pohorju somišljeniki Slovenske ljudske stranke in so sklenili važne resolucije. Objavljamo jih radi tega, ker iz njih govori odkritosrčna duša pohorskega kmeta in delavca. Resolucije, ki jih je prečital gospod Pečovnik, se glasijo:

Zaupanje našim poslancem.

Davkoplačevalci zbrani na shodu SLS dne 23. aprila 1922 izrekajo Jugoslovanskemu klubu, posebej voditelju gospodu dr. Korošču ter zastopniku našega okraja, gospodu Žebotu popolno zaupanje. Prosijo jih, da upoštevajo sledeče resolucije, ter jih kolikor mogoče podpirajo:

1. Proti zopetnemu zvišanju davkov. — Zahtevamo izenačenje bremen.

Najodločnejše ugovarjamo proti vsakemu zopetnemu povišanju zemljiškega davka in zahtevamo, da se neenakomerno razdeljeni davki prejkopreje izenačijo po vsej državi, da ne bodo nekatere pokrajine (Srbija) plačevale manj davka, kakor druge, (Slovenija). Zahtevamo, da se trošarina na neobhodno potrebne predmete, kakor sol, petrolej, vžigalice in sladkor popolnoma odpravi ali pa vsaj znatno zniža, da bodo te predmete, ki so za življenje neobhodno potrebni, zamogli kupovati tudi revnejši sloji.

2. Zasiguranje živil za prebivalstvo.

Zahtevamo, da se pridelki Jugoslavije, ki so potrebni za prehrano domačega ljudstva, obdržijo doma v zadostni množini, da ne bo treba nakupovati v tujih državah za drag denar živež in s tem podpirati špekulante in verižnike.

3. Proti razsipavanju davčnega denarja.

Zahtevamo, da se denar, ki ga plačujemo davkoplačevalci tako težko, ne razsipuje kakor smetje, ampak se naj z njim štedi in ga obrne tako, da bo imela od njega korist država, ne pa samo vlada.

4. Slovenske vojake v Slovenijo!

Zahtevamo, da se polki, pri katerih služijo po večini slovenski fantje, prestavijo v slovenske garnizije. Gospodje poslanci SLS se naprošajo, da z vsemi sredstvi delajo na to, da se trpinčenje vojakov v armadi strogo in pod najtežjimi kaznimi prepove. Naši slovenski fantje naj odslužijo svoj rok v Sloveniji v domačih garnizijah, le v slučaju dokazane potrebe se smejo začasno uporabljati izven mej Slovenije. Dovoliti repetni kontinent vsako leto, bodi izključno pravica narodne skupščine, tako, da bo vojna uprava smela samo le dovoljeno število novincev rekrutirati.

5. Lovske pravice kmetijskih občin pri glavarstvu ščitijo.

Občinam, ki so prosile, da se jim prepustijo občinska lovišča brez dražbe, naj okrajna glavarstva ne delajo nobenih zaprek s tem, da protežirajo različne bogate meščane na škodo kmetijskih posestnikov. Če moramo plačati že tolike davke, zahtevamo, da se nam pusti na svojih posestvih vsaj nekaj pravic. Prosimo gospode poslance, da se posebej v tej točki zavzamejo za postavne pravice občin.

6. Vagone za naš les.

Prosimo gospode poslance, da uplivajo na železniško upravo, naj lastnikom žag in lesnim trgovcem pri naročitvi vagonov gredo bolj na roko, ker pri pomanjkanju vagonov trpi cela lesna trgovina in s tem vsi posestniki gozdov.

7. Za domače obrtnike.

Prosimo gospode poslance, da uplivajo na merodajne oblasti, da se stavbinskim obrtnikom, to je zidarjem in tesarjem, ki izvršujejo svojo obrt samo v malem obsegu, tam, kjer ni potrebno, da je navzoč izprašan mojster, to je pri popravilih, dovoli samim delati, da se jim ne dela toliko zaprek in da se jih ne kaznuje. Tudi se naj tozadevno izpremeni, oz. preuredi obrtna postava.

prav meni ni bilo znano njegovo ime. Pa vprašali bi me, kako je prišel bankovec v mojo posest in če bi jim povedal resnico, bi me djali v norišnico. Če bi se jim pa zlagal, bi me vrgli v ječo. Isto bi se zgodilo, če bi poskusil denar na banki naložiti ali pa najeti posojilo na račun tega bankovca.

Nositi sem moral silno breme za seboj, dokler se ni sta vrnila brata, pa da sem hotel ali ne. Za nič mi je bil ta milijonski bankovec, brez koristi, kakor kup pepela, — in vendar sem moral paziti nanj in ga čuvati, in če bi moral pri tem beračiti za svoj vsakdanji kruh. Nisem se ga mogel iznebiti. Kdo bi ga sprejel, kdo bi mi dal drobiža zanj? Skratka, cel mesec sem moral trpeti in gladovati ob svojem milijonu in čakati, da mi vsaj pomaga dobiti stavo in da si zaslužim mesto, ki mi je bilo obljubljeno. In rad bi si ga bil zaslužil, kajti take vrste ljudje imajo na razpolago službe, ki so vredne truda!

In zamislil sem se v svojo bodočnost in upanje mi je rastlo. Brez dvoma bo služba dobro plačana, sem računal —. In čez mesec dni se začne —. In potem bo vse dobro! V prijetnih sanjah sem stopical po ulicah.

Pred izložbo nekega krojača se mi je ustavila noga in vroča želja se mi je zbudila, da bi slekel svoje cunje in se spet enkrat spodobno oblekel.

Ali sem zmogel toliko —?

Ne —! Nisem imel drugega denarja, ko bankovec za milijon funtov zlata —.

Siloma se mse odtrgal od okna in stopil naprej. Pa kmalu me je spet potegnilo nazaj. Kruto me je mučila skušnjava. Možato sem se ustavljal. Gotovo sem šestkrat šel gorindol pred prodajalno. Pa nazadnje nisem mogel več — premagalo me je —. (Dalje prihodnjč.)

8. Revizija ustave. — Slovenija nerazdeljena.

Nove volitve.

Konečno zahtevamo revizijo ustave, za Slovenijo pa najboljše, od Beograda kolikor mogoče neodvisno, avtonomistično samoupravo v okviru države SHS. Slovenija mora ostati nerazdeljena. Tudi se naj čimprej razpišejo in izvršijo volitve v drž. zbor, da bo ljudstvo lahko izreklo svoje mnenje o sedanjih volitvah in njenem, za naše ljudstvo tako pogubnem gospodarstvu. Ako pa vlada pravične zahteve ljudstva ne bo upoštevala, posebno, kar se tiče krivičnih davkov, nezadostne preskrbe ljudstva za živžev, ako se ne bo dala Sloveniji samouprava in ako se prejkopreje ne bodo razpisale volitve, se bo slovensko ljudstvo nasproti sedanjih volitvah od strani svojih poslancev postavilo v resno opozicijo. Če vlada naših zahtev ne upošteva, pa mi želje vlade, da plačujemo davke, ne bomo upoštevali.

Župan gospod Ivo Urbas predlaga:

9. Proti kršenju enakopravnosti.

Ugovarjamo proti kršenju v ustavi zasigurate enakopravnosti. Razne oblasti in uradi vsiljujejo našim občinskim, župnim ter drugim uradom v srbsčini ter cirilici pisane dopise in odloke. Mi jih ne razumemo. Zahtevamo, da se nam zaščiti naša enakopravnost.

10. Proč z Wranglovci!

Zahtevamo takojšnjo odstranitev pograničnih trup, posebno Wranglovcev, katere so v veliko škodo in breme državi in prebivalstvu.

11. Obsodba dr. Šusteršiča.

Obsojamo postopanje dr. Šusteršiča, ki skuša razbiti edinstvo stranke baš v dobi, ko je trdna sloga v naših vrstah najbolj potrebna.

Povdarjamo, da so te zahteve sestavili kmetjski in delavski možje sami. Sprejete so bile z velikim navdušenjem. Glasovali so za nje i navzoči samostojni in socialisti.

Obmejna šiba božja — Wranglovci.

Dopis od severne meje.)

Turški bog na severni meji SHS.

Iz Svečine se nam javlja: naše obmejne čete izvrstno stražijo Nemško Avstrijo, da prav nihče od naših ljudi ne prestopi meje na ono stran, tudi tam ne, kjer se je ob razmejiti nam zasigurala raba ceste onstran meje, ker vsled »pametne in pravične« razmejitev na tej strani nimamo ceste. Avstrijski organi bi naše ljudi mirno pustili rabo te ceste in pota, a naši — ne! Wranglovec je, kakor so že lani poročali listi, v strašni suši izpustil sod vode, ki jo je naš človek peljal iz svojega vodnjaka onstran meje, pa mu še hotel zapleniti voz in živino: pogini ti in živina, samo da se vrši propis i naređenje i zakon! Pa smo tudi lani imeli tu poveljnika teh granicarjev, ki je znal te »zakone« uveljaviti: bil je »Turek« imenovan, pa zdaj s svojim delom osrečuje šentjurčane. Prijel je nek žensko ob meji, ki je hotela v Svečino v cerkev. Na vprašanje, čemu hoče v cerkev, je rekla: da gre moliti! »Koga moliti?« — Boga! — »Nema Boga; ja sam ovdje tvoj Bog, mene moraš, da slušaš!« Ko mu je nek mož prigovarjal, naj z ljudstvom bolj milo postopa, češ, saj so prej tudi financarji in orožniki imeli mejo dobro zastraženo, pa vendar bolj ljudomilo ravnali, mu je zabrusil: »Kaj financ, kaj žandar! On te ni ubiti nesmije, a ja te moram pucati (ustreliti). To in take reči pomeni beseda: svobodna Jugoslavija. Neomejeno svobodo si namreč laste tisti, ki zdaj igrajo državo SHS, a mi državljani se živo zavedamo, da smo brezpravna raja.

Krvosesi naroda.

Sv. Jurij na Pesnici. Še nismo mogli plačati ogromnih davčnih plačilnih nalogov, in že nas tlačijo nove nade: 200 odstotno zvišanje zemljiških davkov, zvišane monopolne takse in bogvedi kaj še vse. Take dobrote zadenejo vse državljane, a mi tu ob meji smo deležni še posebnih dobrot vsled dobrohotnosti obmejne straže. Tako na primer letošnjo spomlad v lepem vremenu čez en teden mi dovolastniki nismo smeli na svoja polja onstran meje, čeprav smo po mnogih težavah dobili prolaznice; a naenkrat pride naredba, da morajo na prolaznicah biti tudi fotografije, in Wranglovci nam zapro mejo takoj, na to pa pride deževno vreme, in posetev je bila zamujena. Graničarska komanda je naredbo še tako razlagala, da mora za vsacega delavca biti posebna fotografija; in tako smo dovolastniki na mejni črti 3 km samo za te fotografije izdali 16.700 K (beri: šestnajststisoč sedemsto kron), dočim bi bilo zadostovalo v celem par sto kron; kajti kmalu, ko smo imeli že vsi slike, pride novo naređenje, da nas vred vsem en mesec morajo še brez slik prepuščati (a zavoljo slabega vremena je bilo to dolgo brez pomena) in pa da zadostuje samo fotografija lastnika prolaznice. . . . Zdej, ko smo teh tisočakov tako olajšani, vsi že s hrepenenjem pričakujemo, da bo razpisano novo državno posojilo, ki ga želimo podpisati in z njim omogočiti, da se ustanovi še ena armada, ki bo samo nove naredbe sestavljala. Za komandanta pa ji mora vlada imenovati slavnoznanega hunskega Atilo!

Na pomoč!

Vlada, pokrajinska uprava, slavna razmejivna komisija — ali kjer je že kakšna inštanca za to! Pred in po razmejivti se je tistim, našim ljudem ob meji, ki nimajo dohoda ali dovoza drugod, nego po cestah onstran meje, sveto obljubljalo, da bodo naši smeli te ceste in pota nemoteno rabiti. Cele komisije so to določevale, ter zapisovale, kdo in kje se sme teh cest posluževati. Zadnji čas pa Wranglovska komanda pri Gornji Sv. Kungoti ljudem tega več ne dovoljuje, ker nimajo prolaznic. Potem pa: stráže menda po solčnem zahodu tujcem ne smejo dovoliti prevoza blaga preko meje, zdaj pa niti teh naših ljudi ne prepuščajo, če gredo ali vozijo iz Jugoslavije na svoj dom v Jugoslaviji en košček po cesti onstran meje. Nedavno je narednik ob meji, ki je »strašno« priljubljen, enega našega kmeta in njegovega sina, ki sta se s konji zamudila pri kovaču in ju je dobil v mraku na tisti cesti tik pod njuno hišo, tako obdeloval s pestjo, da sta bila vsa otekle, obolela ter je fantu bilo celo željst vržena iz sklepa. To niso več balkanske, ampak SHS-razmere! Kdo pomaga? Opomnimo, da nemško-avstrijski obmejni organi tem našim ljudem ne delajo doslej prav nobenih težav, čeprav nimajo od one strani nikakih prolaznic.

Za župane in odbornike. Občinske takse.

Prav znaten vir dohodkov so za občine občinske takse, ki se smejo po sklepu občinskega odbora v celoti porabiti za ubožne potrebščine.

Kaj so občinske takse?

To so one pristojbine, ki jih smejo pobirati občine kot svoje, od države povsem neodvisne pristojbine za razna poslovanja in uradna dejanja, ki jih izvršujejo občine, odposno županstva v interesu strank.

Kdo ima pravico določiti takse? Vse to ureja naredba bivše celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 1. aprila 1920, št. 177, priobčena v «Uradnem listu» št. 49 iz l. 1920. Tej naredbi je pridejana taksna tarifa, v kateri je naveden za vsako takso, ki se lahko uvede, najvišji ali pa najnižji znesek, ki se lahko sklene z ozirom na dejanske razmere v občini in primerno tem razmeram. Pri tej priliki dobi omenjeno, da je dobila navedena naredba moč zakona s tem, da je o njej razpravljala zakonodajni odbor in jo odobrila. Zato je izmera posameznih taks v višjih zneskih, nego so določeni v tej tarifi, nemogoča. Napačno je torej, če se ponekod sklene, da naj se pobirajo višje občinske takse, kakor so dopustne po taksni tarifi.

O uvedbi taks sklepa občinski odbor, določa pa jih na podlagi tega sklepa sedaj pokrajinska uprava — oddelek za notranje zadeve temeljem par. 2. navedene naredbe. Ta paragraf pravi izrečno: «določa po nasvetu občinskega odbora . . .», to se pravi, da oddelek za notranje zadeve ni vezan na sklep občinskega odbora, marveč sme sklenjene in nasvetovane občinske takse določiti po lastnem preudarku, jih tudi znižati ali pa zvišati.

Kdaj se smejo pobirati občinske takse?

Sele, ko prejme občina (županstvo) odlok, s kojim se določajo (dovoljujejo) občinske takse, sme pričeti občina s pobiranjem.

Nedopustno je torej pobiranje taks takoj po sklepanju v odboru seji, dokler ni po razglasitvi tega sklepa in po preteku 14 dnevne pritožbene dobe županstvo prejelo odloka pokrajinske uprave — oddelka za notranje zadeve.

Zlasti pa je nedopustno pobiranje občinskih taks le na podlagi taksne naredbe in tarife, ne da bi bil sploh sklep o njih občinski odbor in jih določil oddelek za notranje zadeve. Zgodilo se je že večkrat, da je občina pobirala takse enostavno na podlagi taksne naredbe, kar je po navedenem popolnoma nepostavno, in imajo v takih slučajih prizadete stranke pravico zahtevati povračilo plačanih občinskih taks.

Kako naj se postopa, da se takse določijo (dovolijo)?

Kakor že rečeno, mora sklepati o njih občinski odbor. Županstvo naj torej sestavi razmeram v občini odgovarjajočo taksno tarifo onih taks, ki naj se pobirajo. Ta predlog naj se obravnava v odborovi seji, v kateri naj občinski odbor končno ugotovi takse. Se enkrat opozarjamo tu, da se smejo skleniti takse le v oni višini, ki je za vsako posebe navedena v tarifi k taksni naredbi od 1. aprila 1920.

Sklep občinskega odbora se mora potem, — enako, kakor vse druge občinske davščine — na običajni način javno razglasiti. V tem razglasu mora biti vsaka sklenjena taksa posamič navedena. Za morebitne pritožbe se mora vselej določiti 14 dnevni pritožbeni rok. Vsaka v razglasu navedena krajša — n. pr. 8 dnevna pritožbena doba je nedopustna in povod za ničnost, kar ima za posledico razveljavljenje sklepa in obnovitev postopanja.

Sele po preteku 14 dnevne pritožbene dobe naj se obrne županstvo s posebno vlogo na pokrajinsko upravo — oddelek za notranje zadeve — in prošnji, do določi takse. — Poleg prepisa sejnega zapisnika mora biti priložen tej vlogi tudi izvorni razglas, na katerem mora biti uradno potrjen dan razglasitve. Ravnotako naj se na razglasu uradno potrdi, da ni bilo vlozene nikake pritožbe.

Kdaj se more zahtevati plačilo občinske takse?

O tem določa par. 4. taksne naredbe, da se mora plačati taksa najpozneje takrat, ko se izvrši rešitev, ali ob začetku uradovanja, in še preden se dotičnik, kateremu se je dovolilo izvrševanje kake taksi zavezane pravice, te pravice posluži — torej vselej že vnaprej. Tako n. pr., če hoče kdo prirediti plesno veselico z godbo, ali dobiti dovoljenje za podaljšanje policijske ure, ali prirediti tombolo itd., mora vselej poprej plačati dotično, za občino določeno občinsko takso.

Kdaj se taksa ne sme zahtevati, je v taksni naredbi in v taksni tarifi posebej določeno. Pobirati se ne sme, kadar mora občina na podlagi i zakonitih določil, kak posel, za katerega se sicer pobira taksa, izvršiti po naročilu nadrejenega oblastva. To velja za razne ogledne na licu mesta v zadevah krajevne policije izvršene na ukaz nadzorstvene oblasti; — za razne uradne razglaše ali izdajanje uradnih spričeval, potrdil i. dr., slednje pa le v uradne namene.

Glede razglasov bodi posebej pripomnjeno, da se sme zahtevati občinska taksa tudi tedaj, če jih prejme županstvo od kakega urada, a se tičejo zasebnih interesov strank, n. pr., če razglašajo sodišče potom županstva kako javno stovoljno prodajo posestev.

Ali se sme zahtevati višjo pristojbino od takse za plačilo oseb, ki izvršujejo uradne posle?

Ne, Od stranke se sme zahtevati le plačilo tistega zneska, ki je kot občinska taksa določen v taksni tarifi od višjega oblastva. Če mora plačati občina n. pr. za kake ogledne višje zneske, jih mora pokriti občinski zaklad iz splošnih občinskih dohodkov.

Ali je mogoča kakšna naložitev kazni, če stranka brez plačila takse izvrši kako dejanje?

Kazen v pravem pomenu besede sicer ni določena v taksni naredbi, tudi ne kaka naložitev globe, pač pa se lahko v takih slučajih predpiše stranki in iztirja od nje takso v dvojnem znesku. To določilo je obsežno v par. 4. navedene taksne naredbe. Predpis dvojne takse je zlasti mogoč pri novih stavbah, kar se čisto dogaja, še bolj pa pri prezidavah, ker stranke ne iščejo pravočasno stavbne privolitve. Se pogosteje se pripeti to pri raznih veseličnih, zlasti plesnih prireditvah, pri preokrajčanju policijske ure, pri raznih igrah itd.

V takih slučajih — pri zahtevkih občin, da se plača dvojna taksa, — je po navadi treba, da se takse izterjajo.

Kako naj se izvrši to izterjanje?

Enostavno po par. 84. občinskega reda. Če stranka ne plača z lepa, se jo pač rubi. To izvrši župan po občinskih organih. Če je stranka uporna, se obrne županstvo na po-

litično oblastvo (okr. glavarstvo), ki zaukaže k uradnemu postopanju županstva orožniško asistenco.

Ali takse tudi zastarajo?

Po par. 7. taksne naredbe zastarajo občinske takse po 3 (treh) letih, to seveda le v tem slučaju, če se v tej dobi niso izterjale. Ako pa se je med tem časom morda izvršila rubežen, a je ustala brezuspešna, ta triletna doba zastaranja ne velja, in se lahko izterjajo tudi kasneje, če pride taksi zavezana stranka kasneje do sredstev, ki ji omogočijo plačilo.

Bodi dovolj o tem predmetu. Le to naj še omenimo, da je delegacija ministristva financ s stališča državnih financ odredila, da se takse, ki jih navaja taksna tarifa pod točkami 12., 14., 15., 18. in 19., odslej ne smejo dovoljevati v višjih zneskih, nego le do polovične izmere v tarifi navedenih najvišjih zneskov.

En rekrut in pet občinskih odbornikov. Po najnovejši odredbi vojaške oblasti in okrajnih glavarstev mora priti pred naborno komisijo na dan rekrutovanja župan občine in polovica občinskih odbornikov. Glasom te naredbe, mora torej tega rekruta spremljati pet, piši in čitaj pet obč. odbornikov in še župan. Občinskih odbornikov bo torej več pred komisijo, kakor rekrutov. Sicer je res, da bodo mnogi stari, morda že blizu groba stoječi občinski odborniki obudili v svojih srcih lepe spomine na one mladostne čase, ko so sami, s šopki za klobukom in veselo preppevaje stopali po mestu in pred komisijo, vendar pa bi spomini daleko ne odtehtali veliko gospodarsko škodo, katera se prizadene našemu narodu s tem odlokom. Občinski odborniki pravijo, da ne morejo iti, ker imajo sedaj preveč dela. Župani pa, reveži, ki morajo glasom postavte gledati, da se izvrši ta, za naše kraje neumesten odlok, begajo od odbornika do odbornika in ga milo prosijo naj vendar gre, ker bi sicer župana zadela občutna kazen in bi se morala nazadnje vendar polovica odbornikov naknadno še z večjimi stroški pozvati k okružni komandi v oddaljena mesta, da podpišejo naborni zapisnik. In tako se odborniki jezijo na župana, da jih nadleguje, župan pa na samega sebe, da je prevzel župansko čast. Vse v prid države. Akoravno vlada ne more zahtevati, da bi občinski odborniki šli zastoj pred naborno komisijo in bi se jim morala od vlade plačati krajevno običajna dnevna odškodnina, se to vendar zgodi. Vse stroške bo zopet morala nositi uboga občinska blagajna, ki nima te postavke niti v letošnjem proračunu. ako se občinske blagajne obremenjujejo od leta do leta, ljudstvo mora, razen drugih visokih in neznosnih davkov plačevati še vedno višje občinske doklade in to za — take odredbe. Naša samostojna — liberalna vlada dela res za korist naroda! Bog nas čuvaj takih prijateljev!

Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

Vlada je odgodila narodno skupščino do dne 10. t. m., Med tem časom delujejo parlamentarni odseki in odbori. Zadnje seje v zbornici so bile, kakor poročamo na drugem mestu, zelo burne. Vlada se pogaja z ameriškimi bankami o najetju zunanjega posojila v znesku 100 milijonov dolarjev.

GENOVSKA KONFERENCA.

Francija se bo kmalu znašla v položaju, enakemu Nemčije pred vojno — osamljena in skregana s celim svetom. Na malo antanto se sicer zanaša, pa tudi ta jo prej ali slej lahko pusti na cedilu. Vodja češke delegacije dr. Beneš se je že izjavil, da Čehi ne napravijo nobenega političnega koraka, ki bi izzival Anglijo, in da se naj francoska vlada varuje take politike, ki bi Čeha prisilila, da izbirajo med Anglijo in Francijo. — Med veliko antanto je vedno večje nesporazumenje in vedno večji razdor. Angleški pomirljivi politiki so se pridružile neutralne države in tudi Italija. — Nemci in Rusi pridno delajo na podlagi enakopravnosti in sporazuma s sosedi. Sklenili so že celo vrsto gospodarskih pogodb. Nemci so sklenili posebno trgovsko pogodbo z Ukrajino in s Poljsko, med ruskimi dogovori je pa velike važnosti tudi sporazum z Vatikanom. Rusija je takoj spoznala, da je katoliška cerkev zelo močen in važen faktor na svetu, in takoj po dogovoru z Nemčijo se je tudi Vatikanu približala. Ruska sovjetsko vlada je od Sv. stolice priznana, dobi svojega diplomatskega zastopnika pri Vatikanu, zato pa daje popolno svobodo in svo je varstvo katoliškim redovnikom, ki jih papež pošlje v Rusijo, da delujejo versko in socialno, v cerkvah, šolah, raznih zavodih in bolnicah. Pa tudi na sami konferenci v Genovi Sv. stolica mnogo koristi Rusiji. Papež je dne 29. aprila po svojem tajniku pozval ves katoliški svet, da deluje za uspešni zaključek genovske konference v duhu pravega miru in sprave. Papeževa spomenica naglašja, da je genovska konferenca velik dogodek v zgodovini krščanske civilizacije. Krščanski narodi so v zadnjem času mnogo pretrpeli, odstranijo naj se vsi povodi za nove spore in nove nesreče in dolžnost krščanstva in civilizacije je tudi najuspešnejša in iskrena pomoč narodom vzhodne Evrope. — Neutralne države so za miroljubno politiko in oklepajo se Anglije. Švicarski zastopnik je izjavil, da razne komisije na genovski konferenci ne bodo bogzna kaj naredile, da je med njimi preveč ljudi, ki odkrito in tajno nasprotujejo pravemu delu. Za Evropo je nujno potrebno, da se preosnuje Zveza narodov na podlagi popolne enakopravnosti in če privede genovska konferenca v njo tudi Nemčijo in Rusijo, bo veliko doseženo in napredovano.

Naša zborovanja.

V Selnici ob Muri priredi KZ v nedeljo, dne 7. t. m. ob treh popoldan politično zborovanje. Shod se bo vršil pri g. Tereziji Gornik (Roškar). Govori poslanec Roškar. Somišljeniki, udeležite se v obilnem številu tega shoda!

Pri Sv. Križu nad Mariborom se vrši v nedeljo, dne

7. t. m. po opravi (pol 10.) politično zborovanje Slov. ljudske stranke. Govornik pride iz Maribora. Somišljeniki, udeležite se zborovanja v lepem številu!

Na Gomilskem v Savinjski dolini je v nedeljo, dne 7. maja, predpoldne po cerkvenem opravi shod Slov. kmetijske zveze in Ljudske stranke. Govori poslanec dr. Hohnjec.

V Rečici v Savinjski dolini se vrši v nedeljo, dne 7. t. m. v dvorani g. Josipa Stiglica ob 8. uri zjutraj shod SLS, na katerem govori naš narodni poslanec g. Vladimír Pušcnjak. Somišljeniki, pridite v prav obilnem številu!

Dramlje. Prihodnjo nedeljo, dne 7. maja, ima pri nas po ranem opravi shod narodni poslanec gospod Krajnc.

Jurklošter. Pri nas ima prihodnjo nedeljo, dne 7. maja, po sv. opravi shod narodni poslanec gospod Skoberne.

Narodni poslanec Franjo Zebot je govoril v nedeljo dne 30. aprila, zjutraj na sestanku pri Sv. Križu na M. polju, isti dan popoldne pa na taboru prekmurskih Slovencev v Murski Soboti. Na obeh shodih je ljudstvo izreklo iskreno zahvalo našim poslanecem za njih odločni nastop proti škodljivcem ljudskega blagra.

Sijajen shod naše SLS se je vršil v nedeljo, dne 30. aprila v prijaznem Laškem trgu. Ko je ljudstvo, kmetstvo in delavsko, izvedelo, da bo govoril na shodu naš voditelj dr. Korošec, je prihajalo trumoma. Shodu je predsedoval predsednik okrajne Kmetijske zveze kmet Hrastnik. Poslanec dr. Korošec, burno pozdravljen, je ob napeti pozornosti poročal o zunanjem in notranjem političnem položaju. Sklepčno so bile soglasno sprejete resolucije proti povišanju davkov, zaradi samouprave Slovenije in glede postopanja vojnega ministra Zečeviča in proti novemu šolskemu zakonu. Sklepčno so zborovalci izrekli popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu — pred vsem njegovemu načelniku dr. Korošcu.

Novacerkev. Zadnje nedeljo je naša Kmetijska zveza slavila dan, kakor že dolgo ne! Imeli smo krasno uspelo zborovanje. Govorila sta g. tajnik Krajnc o naši zunanji politiki, g. dr. Ogrizek pa o notranjih razmerah v naši državi. Zborovalci so nad dve uri poslušali kakor zamaknjeni. Tudi take smo videli vmes, ki dozdaj niso prihajali na naša zborovanja, a s tega zborovanja so odšli zadovoljni! Eno stvar smo si prav posebno vtisnili v spomin: Naših sedanjih žalostnih razmer je največ kriva needinost in nesloga kmetijske in delavskega stanu. Te needinosti je največ kriva Samostojna, ki je nas kmete razdvojila na dve strani. In sedaj se izpolnjuje pregovor: Če se dva prepirata, tretji klóbuke pobira! Nikdar nas več ne razločite! Mi katoliški kmetje in delavci hočemo ostati skupaj in se pod zastavo katoliške Slovenske kmetijske zveze kakor en mož boriti za avtonomijo Slovenije, pravice kmetijske in delavskega stanu, ter svobodo katoliške Cerkve. Ta svoj sklep smo izrazili tudi na koncu zborovanja v resolucijah, v katerih smo pred vsem izrazili dr. Korošcu in vsemu Jugoslovanskemu klubu svoje neomajno zaupanje.

Tedenske novice.

Razdelitev države in Slovenije. Slovenski demokrati in samostojneži so zadovoljni s svojimi velikimi uspehi za Slovenijo: razdelili so Slovenijo in položili v grob njeno avtonomijo in samoupravo. Dne 28. aprila t. l. je v «Službenih Novinah» v Beogradu izšla naredba ministristva, s katero se cela država deli na 33 oblasti ali pokrajin. Te razdelitve ni določil parlament, zbornica ljudskih zastopnikov, ki so edini pristojni za rešitev tako vevlačnega vprašanja, kakor je upravna razdelitev in upravna ureditev cele države. Poslanici hrvatske in slovenske ljudske stranke so v beogradski skupščini vodili najostrejši boj zoper razkosanje Hrvatske in Slovenije. Njih odločni in žilavi boj, kojega poedimosti so znane iz časnikarskih poročil, je dosegel zmago v parlamentu. Radikalno-demokratsko-samostojni centralizatorji niso mogli izvesti svoje srčne želje, da bi bili zastopniki ljudstva v parlamentu razdelili državo ter tako dali potrditev izvrševanju določil centralistične ustave. Poslanici tega niso hoteli, kateri pa so hoteli, niso mogli. Toda centralizatorji se niso dali preplašiti in ustaviti na potu, ki vodi do splošne upeljave centralizma na vseh panogah državne uprave. Česar niso mogli doseči v parlamentu, so skušali doseči s pomočjo kralja. Sestavili so ministrsko uredbo o razdelitvi države ter poslali h kralju, ki je ravno takrat iz Rumunije preko naše države potoval v Pariz, ministra pravde dr. Markoviča s prošnjo, naj podpiše to uredbo. Minister dr. Markovič je kralja pričakal v mestu Subotica v Bački. Zgodilo se je to, česar radikalno-demokratsko-samostojni centralizatorji niso pričakovali: kralj te uredbe ni hotel podpisati. To bi moral biti močen opomin za naše zagrizene centralizatorje. Pa ti nesrečni ljudje tudi tega opomina niso upoštevali. Ko je kralj zapustil našo državo, je ministrski svet, ki v kraljevi odsotnosti vrši kraljevsko vlast, podpisal uredbo ter jo v «Službenih Novinah» objavil dne 28. aprila, torej zadnji dan, ki je za to mogoč po določbi ustave. Po tej ministrski uredbi, za katero ne nosijo odgovornosti ne kralj ne parlament, ampak samo ministri in njihove stranke, bo država razdeljena na 33 pokrajin. Hrvatska in Slavonija se deli na 4 pokrajine s sedežem v Zagrebu, Osijeku, Vukovaru in Karlovcu. Slovenija se deli na mariborsko in ljubljansko pokrajino. Ljubljani, torej Kranjski pripadajo iz Štajerske okraji Brežice, Sevnica in Laško, in iz kozjanskega okraja občini Veliki Kamen in Mrčna sela. Mariborski oblasti pripadajo ostali deli Slovenske Štajerske, oni majhni del Koroške, ki nam je ostal. Prekmurje in do nadaljnih uredbe tudi Medžimurje. Značilno je, da je demokratska in samostojna kompanija,

Katero je v tej stvari krepko podpirala tudi slovenska socijalna demokracija, priklopila Kranjski ne samo tiste štajerske kraje, ki ležijo ob Savi, marveč cele tri okraje. Vse tisto ozemlje, kjer se koplje premog, naj se odvzame štajerski in priklopi Kranjski. Celo oni dve občini iz kozjanskega okraja, kjer se tudi koplje premog, niso smeli ostati pri štajerski. Tako bo štajerska izgubila največje davkoplačevalce. Za vse to gre zahvala demokratom in samostojcem, v kojih ime je to nesrečno uredbo podpisal samostojni poglavar minister Pucelj. Tem ljudem in njihovim socialnodemokratskim pomagačem gre tudi zasluga, in zahvala za to, da bo izvršitev centralizma in upravne razdelitve države povzročila ne milijonske, marveč milijardne stroške, katere bo moralo plačati ljudstvo.

Petdesetletnico je obhajal dne 30. aprila odlični naš pristaš g. Filip Galunder, veleposestnik pri Sv. Križu n. Mariborom. Slavljence je znan ne samo po celem mariborskem okraju, ampak po vsej Sloveniji radi svoje neomahljive zvestobe in značajnosti. Slovenskemu narodu in katoliški cerkvi, kmetskemu stanu in naši stranki je g. Galunder prava dika in ponos. Galunder je mož dela. Več desetletij je stal ob jezikovni meji trdno na braniku za brambo pravne slovenskega naroda. Mnogo je delal za narod, mnogo prestal, a narodni značaj njegov se ni omajal niti za pičico. Galunder je odločen katolik. Ne sramuje se povsod, tudi pred celim svetom pokazati svoje iskreno versko prepričanje. V boju za sveto katoliško stvar je naš Filip jeklen, neizprosni. Tu on ne pozna nikakega kompromisa! Slovenska kmetska zveza, in Slovenska ljudska stranka pa šteje očeta Galundra med svoje najboljše, najzvestejše in najvstrajnejše bojovníke. Kar je naš Filip storil, žrtvoval in pretrpel za našo krščansko ljudsko stranko, to se ne da kratko popisati. Delaven je v domači občini in sosesčini, sodeluje v vodstvu naše stranke, pride z visokega Kozjaka k vsaki seji v Maribor in celo v Ljubljano, in tam odkrito pove svoje mnenje. O Galundrovi gostoljubnosti, darežljivosti in ljubezni do bližnjega bi se lahko zapisalo celo knjigo. A pri njem velja vedno rek: Kar da desnica, ne ve levičca. In božji, bogati božji blagoslov radi tega vedno rosi nad Galunder-Požganovo hišo. Naš Filip pa ni samo dober Slovenec, značajan katoličan, zvest pristaš stranke in oče revežev, ampak tudi izboren, res napreden gospodar. Le poglejte si njegova poslopja, posebno njegove hleve, živino, čebelnjak, polja, vinograde. . . . In ko je bil oče Galunder dolga leta župan lepe križevske občine! Brezplačno je opravljal posle župana, neštevilno potov je napravil zastonj, skrbel za dobre ceste itd. Nad 10 let je opravljal težavno župansko službo. Njegova občina je danes vzgled vsem drugim v okraju. Lansko leto je vsled prevelike zaposlenosti odločil to mesto. Čudimo se, da je politična oblast tako hladno vzela njegov odstop na znanje. Ne vrstice pohvale — katere si sicer ne želi, pa si jo v polni meri zasluži — mu oblast ni privoščila. Filip Galunder je član mariborskega okrajnega zastopa, krajnega šolskega sveta, odbora kmetijske podružnice in mnogih društev. V načelstvu Kmetijske zveze je že od njene ustanovitve. Temu izrednemu možu, ki je poln vrlin, čegar srce gori že od mladosti za narod ne in verske svetinje, temu odličnemu somišljeniku in prijatelju kliče naša stranka, kliče «Slov. Gospodar» z vsemi svojimi tisočeri naračniki in prijatelji: Dobri Bog, ohrani nam Filipa Galundra še mnoga leta! —

Umrli je dne 2. t. m. po kratki bolezni v visoki starosti 78 let znani šolski ravnatelj v pokoju, častni občan občine Krčevina pri Mariboru, g. M. I. Nerat. Rajni je bil izboren šolnik, mnogoletni nadučitelj ljudske šole v Krčevini-Lajtersberg pri Mariboru, slovenski pisatelj in odlični vzgojevalec naše šolske mladine. Svetila mu večna luč!

Umrli je v Luščekivasi pri Poljčanah vzgledna žena in mati Ivana Zorko. Kako je bila rajna priljubljena je pokazal njen pogreb. Zapušča osem nepreskrbljenih otrok. Svetila ji večna luč!

Bridka izguba je zadelo ugledno hišo Fužirjevo na Lepi nji pri Mozirju. Umrli jim je hčerka Kristina, stara komaj 21 let. Ravno 1. majnika je imela lep pogreb. Bila je vneta Marijina družbenica in tudi odborica Dekliške zveze. Počivaj miru!

Umrli je dne 24. aprila pri Sv. Barbari v Halozah dobra mati in žena Jožefa Plohl v Paradižu. Dalje časa je že bila bolna, nazadnje so jo pa našli mrtvo na pragu. Bila je zvesta čitateljica «Slov. Gospodarja». Naj v miru počiva! — Dne 25. aprila pa je po daljši in mučni bolezni umrla Barbara Vidovič, tudi iz Paradiža. Pokojnica je bila mnogoznana kuharica po gostijah, od česar je bila na starost oslepela popolnoma. Naj obe blagi ženi počivata v miru!

Demokratski poslanec obsodil Puceljevo ministrowanje. V finančnem odboru je naglašal naš poslanec Pušenjak potrebo kmetijskih šol in predlagal, da se postavi 1 milijon dinarjev v proračun za kmetijske šole. Na ravno isti seji finančnega odbora se je lotil Puceljevega ministrowanja demokratski poslanec Milan Pribičević (brat ministra Svetazarja Pribičevića) in očital Pucelju, da je sestavil proračun poljedelskega ministrowanja samo za Srbijo ter Črno goro, da je čisto prezrl in zanemarljivo zadružništvo, da ne štiti kmetov v slučaju nesreč, suše, povodnji itd. Pribičević je porinil Pucelju pod nos, da je njegovo ministrowanje za nič in da bo on glasoval proti proračunu poljedelskega ministrowanja, ako bi ne bil član vladne stranke. Ako sami demokratski grajajo in uničevalno obsojajo svojega vladnega — slabostjega bratca, potem je Puceljevo ministrowanje gotovo obsodbe vredno!

Davčne knjižice. Poslanec dr. Hohnjec se je pretekli mesec zopet obrnil na finančno delegacijo v Ljubljani v zadevi davčnih knjižic ter je sporočil želje in zahteve

naših davkoplačevalcev, zlasti kmetskega ljudstva. Dobil je od finančnega delegata g. dr. Šavnika ta-le odgovor, ki ga objavimo doslovno: «Na Vaše cenjeno pismo mi je čast Vas obvestiti, da je bilo v novjšem času davčnim uradom že ponovno naročeno, naj vsaki stranki na zahtevo izročijo davčno knjižico ter naj v njo vpišejo tako predpis, kakor tudi vsa plačila za tekoče leto. Nimam torej nobenega povoda za nadaljne splošne odredbe. Ker sem pa prepričan, da davčni uradi to naročilo vobče upoštevajo, prosim, da mi blagovolite naznaniti konkretne slučaje, v katerih se to ni zgodilo, da mi bo mogoče dotične uradnike staviti na odgovor. Dr. Šavnik l. r.» — Iz navedenega pisma je razvidno, kaj je našim davkoplačevalcem ukreniti, da bodo i v bodoče vedeli za predpisane svote davščin. Davkoplačevalci naj povsod zahtevajo knjižice in uradniki naj vpišejo predpis in tudi plačila za tekoče leto. Ako bi se uradniki kateregakoli davčnega urada tej zahtevi upirali, naj to nemudoma sporočijo davkoplačevalci celjskemu ali mariborskemu tajništvu SLS, kjer se bodo zbirale pritožbe ter se dostavile g. poslancu.

Kako beograjski centralizem blagodejno deluje med slovenskimi Prekmurci. Naše Prekmurje se bori že ves čas, kar pripada pod Jugoslavijo, za železniško zvezo z zunanjim svetom. Posebno gornji del Prekmurja ima silno slabe prometne razmere. Ako hočejo ljudje iz okolišja Sv. Benedikta ali Sv. Jurija priti v Maribor, potrebujejo, ako ni tranzita čez Radgono, cel dan hoda, da pridejo do Dolnje Lendave ali do Ormoža. Dosedaj so imeli Prekmurci železnico od Murske Sobote do Hodoš ob madžarski meji. Nedavno pa je došla zapoved, da morajo vse telefonske in železniške signalne aparate in drugo železniško opravo na tej železnici odstraniti. Res so začeli te stvari odstranjevati (demonstrirati) in jih voziti v Srbijo. Namesto, da bi sedanja demokratsko-samostojna vlada začela graditi železnico Murska Sobota — Ljutomer — Ormož, pa še obstoječo progno uničuje. — Tako se naravnost norčuje beograjski centralizem iz ubogih slovenskih Prekmurcev. In pod vodstvom notarja Koderja in drugih demokratskih uradnikov in učiteljev bi demokratska stranka rada dobro prekmursko ljudstvo pridobila za se in za lažljivo Samostojno. Železnica Murska Sobota — Hodoš je svarilen zgled, kam nas hoče zavesti samostojni in demokratski centralizem.

Slabostjini atek. Iz Vitana pri Srebišču nam poročajo: Naš atek Tomažič so zadnje čase postali hudi tudi na odbornike lastne občine ter grozijo vsakemu, da ga bodo odstavili, če se ne bo poboljšal. Res velik mogotec to! Sprl se je s celo faro; nikdo noče poslušati, kar velijo. Pa vitanskim odbornikom se ni treba bati, vsem bodi povedano, da bo tudi ateku odklenalo, ko se uvede od slabostjinih samih skrupucana nova uprava, ki predvideva večje občine. Ateku pa bodi povedano, da njega niti njegovi najbližji pristaši ne marajo več, ker so atek postali še bolj slabostjini, ko vsi vodje in očetje slabostjone stranke. — Vitanci pomnite, slabostjina stranka, to je stranka, ki je kriva hude draginje in visokih davkov, bo pri prihodnjih volitvah pri Sv. Bolfenku pokopana, pa se ji z novimi zvonovi zvonilo ne bo, ker so atek rekli, da za zvonove ne dajo nič.

Ker so se pri nekaterih zavrtkih «Glasnika» štev. 5 med potovanjem na železnici zgubili naslovi in prišli zavrtiki nazaj, ne da bi upravništvo znalo, od kod, prosi upravništvo, da se kmalu pogrešani «Glasnik» reklamira. — Upravništvo «Glasnika.»

Sv. Janez Nepomučan na Radlju pri Marenbergu. Kakor vsako leto se obhaja tudi letos spomin sv. mučenca Janeza Nepomučana pri romarski cerkvi Sv. Janeza Nepomučana na Radlju po sledečem vspredu: Nedeljo, dne 14. maja, ob 10. uri predpolde sv. opravilo, dve sv. maši. Ob 2. uri popoldne pete litanije Marijine. Ponedeljek, dne 15. maja, ob 6. uri sv. maša. Ker vsled nove meje ne prihajajo procesije z onstran Radelja, izostanejo na predvečer večernice ob šestih. Torek dne 16. maja god sv. Janeza Nepomučana, ob 6. uri prvo sv. opravilo, nato je več sv. maš, med tem prihajajo procesije. Ob 10. uri slovesno sv. opravilo. Sreda, dne 17. maja ob 6. uri sv. maša. Torek, dne 16. maja se vrši po končani cerkveni slovesnosti na prostem pod lipo sestanek Mladinskega izobraževalnega društva obmejnih Slovencev v Drav. dolini.

Konjiško orlovsko okrožje napravi tudi letos izlet na Brinjevo goro v nedeljo, dne 14. t. m. Ob pol 11. uri pridiga in sv. maša, nato zunaj cerkve zborovanje z govori, deklamacijami in petjem. Bratje, pridite! Pristrčno vabljeni vsi prijatelji našega orlovstva! Bog živi!

Petnajstletnica Kmetijske podružnice in druge zanimivosti iz Dobrne. Nedelja, dne 30. aprila je bila kaj živahna. Po ranem opravilu je bil občni zbor tukajšnje kmetijske podružnice, ki baš letos obhaja svojo 15 letnico. Načelnik, župnik Kukovič je podal kratko sliko delovanja podružnice, kateri načeljuje od njenega početka, torej 15 let. Potem se poslovi od načelnikstva in je bil izvoljen enoglasno za načelnika gospod upravitelj Jankovič, ki se v znesenih besedah spominja blagonosnega delovanja odstopiškega načelnika, kateremu se vsi pristrčno zahvaljujemo. Potem ste bili še dve velevažni seji šolskega sveta in Posojilnice. Popoldne ob 3. uri se je pa zbral občinski odbor k slavnostni seji, pri kateri je gospod župan izročil novoimenovanima čast. članoma lepo izdelane diplome. Peta seja je bila potem pri Korenu, ki je precej dolgo trajala in je bila pač najbolj vesela.

Novice in zanimivosti od Sv. Kunigunde na Poh. Minuli mesec se je smrtno ponesrečil v «Windischgrätzovem» gozdu nad Lokanjo Janez Rožič. Pri delu se je sprožila proti njemu skala in je pri pobegu pred skalo

padel tako nesrečno po hlohah, da si je razbil glavo. Odpejli so ga takoj v konjiško bolnišnico, kjer je kmalu izdihnil. Rajni je bil s celo družino vred nad vse vzoren kristjan in dasi ubog delavec, je bil naročen na «Slov. Gospodarja», «Domoljuba», «Bogoljuba» in «Glasnik». — Naš vpokojeni g. župnik Selih leži težko bolan v postelji 20 mesev. — Naša župnija je naročena na 38 «Gospodarjev», 3 «Straže», 11 «Glasnikov», 11 «Bogoljubov», 9 «Domoljubov», 1 Slovenca.

Žrtev alkohola. Na Ponikvi ob južni železnici je opravljal posel selskega pismoše neki goriški begunec Ivan Obit, pristojen v Cirkno. Služil je mesečno po 1400 K in bi kot samec s to plačo lahko živel, ker je skoro vso hrano dobival zastonj med potoma pri strankah, ko bi ne bil prevelik častilec kralja alkohola. Ker mu mesečna plača za pijačo ni zadostovala, je na zvišan način pri raznašanju denarja strankam na odrezku ali kuponu popravil številke in jim na ta način poneveril velike svote. Namesto 500 dinarjev je izplačal samo 50 dinarjev, drugo je pa pridržal. Neki stranki je dal kar podpisati potrdilo denarja, 300 D, pa ni nič izplačal, in dejal, da ga bo prinesel drugi dan itd. Teji goljufiji je pa prišla na siedo gđ. poštna odpraviteljica Belar, ki je z obvestilom orožništva Obitu posušila vir dohodkov za alkoholni davek. Za koliko je ogoščeval stranke, še ni znano. Obita so vpetek, dne 28. aprila, odvedli orožniki v Celje.

Umor v Pišecah. V Pišecah je bila v noči od 26. na 27. aprila umorjena 65letna Antonija Bertole. Ko se je vračala iz hleva, jo je nekdo pred hišo ubil. Zločinca zasledujejo.

Vlak povozil dve osebi. V Glincah na Kranjskem je vlak povozil 13letnega delavčevega sina Antona Trampuža. Deček se bori s smrtjo. V Brežicah je pa vlak povozil 40letnega vojnega invalida Ivana Medvedca iz Bojsnega. Ni upanja, da bi okrevala.

Nepoznan mrtvec. Dne 1. t. m. so našli lovci pod planino med «Hausenbichlerjevo» in «Lovsko» koto mrtvo truplo kakega 50 do 60 let starega moža. Truplo je tamkaj ležalo nekako pet dni. Mrtvec je imel na sebi nov nahrbtnik, nekoliko višje so pa našli dežnik. Možno se je najbrž spodsnilo in je pri tem padel na skalo ter se ubil. Imena ponesrečenca še doslej niso mogli doznati.

Orožnik — zblaznel. Poveljniku orožniške postaje v Vilič selu na Hrvatskem Miletu Klemen, se je zmračil um. Prišel je v tamošnjo gostilno, a jo je zopet kmalu zapustil. Še predno je bil zaloputnil vrata za seboj, je s svojo puško ustrelil gostilničarja Kukuruzoviča, njegovo ženo je pa dvakrat zabodel z bajonetom, nakar je odšel. V sosedni hiši je pa ustrelil kmeta Štefana Kraljeviča. Oddal je še več strelav na sosedne hiše, nakar je odšel v bližnji gozd. Po noči je še ustrelil orožnika Turkalja ter se na bližnjem pokopališču samega sebe ustrelil. Umore je izvršil v blaznosti.

Za sklad KZ je poslal g. župnik M. Gaberc iz Sv. Križa nad Mariborom 200 K. Bog živi!

Na veliko prodajo trvdke Franc Mastek v Mariboru, Glavni trg št. 16, se opozarja!

Iz poglavja o usodi naših fantov vojakov.

[Proti vojaški podivjanosti.]

Interpelacija narodnih poslancev Zebota, dr. Hohnjeca in Pušenjaka na gospoda ministra vojne in mornarice generala Vasiča v zadevi usmrtitve vpoklicanega vojaka Cvetko, dne 19. aprila 1922 na kolodvoru v Slov. Bistrici.

Dne 19. aprila 1922 ob 16. uri 10 minut sta na postaji Slovenska Bistrica (glavni kolodvor) izstopila iz potniškega vlaka, ki pripelje iz Celja, vojak Ilija Bogdanovič in vpoklicani vojak Cvetko. Bogdanovič spada pod garnizijo Celje, Cvetko je doma iz Polzele v okraju Celje. Bogdanovič je spremljal Cvetka k njegovemu vojaškemu oddelku v Slov. Bistrici. Ko se je Bogdanovič pogovarjal pri izhodu z neko civilno osebo na železniški postaji, je Cvetko porabil to priliko in zbežal. Bogdanovič mu je klical »stoj«, in ker se Cvetko ni ustavil, je vojak večkrat ustrelil za bežečim. Zadel ga je v roko. Za železničkim magacinom se je Cvetko ustavil, vojak ga je pahnul z bajonetom. Ker se je rekrut umaknil, ga je zadel z bodalom zopet samo v roko. Bogdanovič je začel repetirati puško in jo basati z novimi patroni. Cvetko v strahu, da ga bo Bogdanovič na mestu ustrelil, je zopet skočil v stran in sicer preko železniškega tira. Bogdanovič je oddal za njim strel, ne da bi ga zadel. Onstran železniške proge je Cvetko obstal tik pred narastlo lužo, dvignil roke kvišku in prosil vojaka, naj vendar ne rabi orožja, ker se mu itak popolnoma uda. Bogdanovič se mu je približal s pripravljeno puško ter ga je iz bližine 2 do 3 korakov ustrelil v trebuh. Smrt je nastopila takoj. Očividci — potniki, ki so iz osebnega vlaka opazovali ves dogodek, trdijo, da je Bogdanovič zadel na tleh ležečemu Cvetku še zabodljal z bajonetom. Priče celega žalostnega dogodka so tudi uradniki in uslužbenci južne železnice na postaji Slov. Bistrica. Občinstva se je polotila velika razburjenost. — Cvetko, slaboten mladenič brez orožja, prosi vojaka milosti, se mu popolnoma uda, a vojak ga neusmiljeno in brez potrebe ustrelil, kakor kako žival. . . .

Po odredbi okrožnega zdravnika g. dr. Jagodiča so prepeljali mrtliča z lokalnim vlakom v mesto Slov. Bistrica, odkoder ga je vojaštvo spravilo v mrtvašnico. Komanda III. brdskega divizionja v Slov. Bistrici, kateri je pripadl Cvetko, ni obvestila njegovih svojcev o žalostnem dogodku. Tudi zagrebi so ga, ne da bi pravočasno obvestili njegovo družino.

Vprašamo gospoda ministra vojne in mornarice: 1. Ali hoče gospod minister o tem žalostnem slučaju takoj uvesti uradno preiskavo? 2. Ali je istina, da je bilo vojaku Bogdanoviču po njegovi lastni izpovedi od predpostavljene naročeno, da mora Cvetka ustreliti, če bi hotel uiti, sicer ga stane glavo!

3. Ali je gospod minister pripravljen strogo kaznovati vse tiste, ki so zakrivilili to ubojstvo?

4. Ali hoče gospod minister dognati, zakaj komanda III. brdskega divizionja v Slov. Bistrici ni poskrbela za primeren pogreb ter ni pravočasno obvestila svojce usmrčenega Cvetka?

5. Ali je voljan gospod minister potrebno odrediti, da se svojcem ustreljenega da primerno zadoščenje in znatna gmožna podpora?

Zahtevamo nujnega pismenega odgovora.

Za naše sinove vojake se je doslej edino potegoval v narodni skupščini in pri vojnem ministrstvu naš Jugoslovanski klub. Na parlamentarni seji dne 27. t. m. je odgovarjal na interpelaciji poslancev Brodarja in Žebota gospod vojni minister. Pri razpravi o zboljšanju usode naših fantov-vojakov je po hujškanju slovenskih demokratov in samostojnežev nastal proti našemu klubu, ki se je potegoval za naše fante, tak trušč in hrup kot doslej le malokedaj.

Militarizem je drag, a še nalaga šikane. Gospod poslanec Žebot je povdarjal v svojem govoru v parlamentu sledeče: Militarizem v naši državi je neznosno drag. To čutijo vsi, to čutijo pred vsem naši davkoplačevalci. Ta dragi militarizem naj bi dal našim mladeničem vsaj priliko, da odslužijo svojo vojaško dobo brez nepotrebne šikaniranja in brez nepotrebne trpljenja. Ta dragi militarizem z vsemi temi šikanami in nepotrebim trpljenjem, katero smo opisali že opetovano v interpelacijah, govorih itd., ta sistem, ta način, kako se postopa z našimi fanti, ubija ljubezen do države. — Nebroj vprašanj smo stavili poslanci Jugoslovanskega kluba pa tudi poslanci drugih klubov na gospoda vojnega ministra, naj nam odgovori, zakaj se postopa z našimi mladeniči na tak srednjeveški način. A žalibog dobivamo od gospoda vojnega ministra vedno isti odgovor: «Nastavljeno pitanje odgovoriti ču, čim priberem potrebne podatke». A na te potrebne podatke čakamo in čakamo ne samo oni rok, ki je določen v našem poslovniku, najdalje en mesec dni, na te podatke gospoda ministra čakamo že dva, tri in štiri mesece, a odgovora le ni. Gospodje poslanci, to ni pravilno stališče. Ako bi gospod vojni minister, ako bi oni faktorji, ki nam imajo odgovoriti, vzeli te stvari resno, bi skušali dobiti one podatke, bi skušali dobiti ves material. Toda mi vidimo, da te skrbi ni ne pri gospodu vojnem ministru, ne pri njegovih podrejenih organih. Mi bi prosili gospoda vojnega ministra, da bi v bodoče na vprašanja, ki zadevajo naše ljudstvo, naše mladeniče, gotovo odgovarjal, da bi si oskrbel sigurne in resnične podatke.

Vse dosedanje pritožbe naših poslancev na vojnega ministra so zamanj. Poslanec Žebot je to le povedal v zbornici: Večkrat smo že šli tudi v ono hišo, kateri se pravi vojno ministrstvo, in smo tamkaj prosili gospoda vojnega ministra, smo prosili njegove poročevalce, načelnike in tako naprej, naj se že vendar enkrat ukine vse to, kar je v armadi nezdravega, naj se z našimi fanti ne postopa na tak prostaški način. Gospodje so imeli prijazne besede, stiskali so roko onemu, ki je interveniral z obljubo, da se bo to zgodilo. A zgodilo se ni nič. Dan za dnem prihajajo vedno nove pritožbe in še vse hujše, kakor prejšnje. (Samsotoini kličejo: To ni res!)

Slabo vzgojo v podoficirskih šolah je grajal gospod Žebot v zbornici tako le: Da je toliko pritožb o šikaniranju in trpljenju naših vojakov, je predvsem vzrok nepravilna vzgoja v podoficirskih šolah. Jaz vam bom navedel samo en slučaj iz Petrovaradina. Pred kratkim sem imel priliko, da sem z nekaterimi svojimi tovariši obiskal naše fante-vojake v trdnjavi Petrovaradin. In kaj so nam ti fantje tožili? Pravili so, da imajo oni podoficirji, ki pridejo zadnji čas iz podoficirskih šol, čisto nov način kaznovanja za naše fante in to ne samo za vojake iz Slovenije, ampak tudi za one iz Hrvaške in Srbije. (Dr. Kukovec: «Kaj imate vi tam iskati, da greste v vojašnico. Jaz nikdar ne grem v vojašnico!») Vem, da vam to ne ugaja, gospod minister: (Dr. Kukovec: «Trebalo bi vas bilo zapreti, če greste v vojašnico, ker nimate tam ničesar iskati!» Samostojni in Srbijanci vpijejo.) Torej nova kazen, ki so jo iznašli v podoficirski šoli, je ta, da morajo vojaki, ki kaj malega pregrešijo — to je prva stopnja te kazni — lajati v peč ali v luč. Postavijo jih v krog okoli peči ali kakega drugega predmeta in morajo lajati pol ure, eno uro ali pa še več. Zadaj za njimi pa stoji batinaši s palicami. Kdor pridno ne laja, dobi batine. To so nam povedali tudi vaši častniki in podčastniki sami. Gospodje poslanci, ali je taka kazen v sedanji moderni dobi, ali je taka srednjeveška kazen: batinanje in lajanje v peč ali v luč na mestu? Prepričan sem, da gospod vojni minister niti sam ne ve, kake stvari se dogajajo v podoficirskih šolah v tem oziru. Jaz bi ga prosil, da bi si te stvari zabeležil in dal podrejenim organom strog nalog, da se take stvari odpravijo.

Naši listi v kasarnah prepovedani. O prepovedi naših listov po vojašnicah je podal gospod poslanec Žebot sledeča vzgleda: O velikonočnih praznikih sta se mudila pri nas dva Slovenca in en Hrvat iz Sarajeva, ki služijo pri konjeniškem polku. Pripovedovala sta sledeče: «V naši garniziji je prepovedano čitati slovenske liste, ki pripadajo SLS organizacijam. Čitati sme mo demokratske liste, čitati smemo «Kmetijski list», ne smemo pa čitati vaših, socialnodemokratskih in zemljoradniških listov. (Medklic: To ni resnica!) Oficirji se sklicujejo na navodila, katera dobivajo od svojih predstojnikov. Torej je dokazano, da se je od neke višje strani izdala prepoved, da opozicijski listi, bodisi slovenski ali hrvaški ne smejo v vojašnico.

Pri vojaki odpirajo pisma, ki jih dobivajo naši

vojaki od svojcev. To ravnokar omenjeno postopanje vojaške oblasti je v zbornici Ožigezal poslanec Žebot s sledečimi besedami: Eskadronsko pošto posameznih vojakov odpirajo in naši fantje ne dobivajo pošte iz domače hiše in iz domačih krajev. To je staroveško načelo, avstrijsko načelo, katero je med vojno izvajala stara Avstrija, ki je našim fantom zabranjevala čitati naše liste, pisma staršev in drugih. Toda pri odpiranju pisem se ne dogaja samo to, da izginejo pisma iz kuvert. Zgodil se je tudi slučaj, da so nekemu vojaku tega polka izginili iz pisma trije dolarji, katere mu je poslala njegova sorodnica za poboljšek. Izginili so pri odpiranju pisem. To je ugotovljeno. (Medklic: Kdo je bil ta vojak?) To se je zgodilo vojaku Francetu Peče iz Ribnice na Dolenjskem.

Glede skrbi za varnost naših fantov-vojakov je povedal gospod Žebot v parlamentu to le: V naši armadi vidimo tudi pre malo skrbi za varnost in zdravje vojakov. Da se jim slaba in pre malo hrane. Slučaj Bitolj ali pa najnovejši slučaj Maribor nam kažeta, da naše vojno ministrstvo ne skrbi v pravi meri za varnost zdravja, za sigurnost naših vojakov. Vi čutite to sami na lastni koži, kar se je zgodilo v Bitolju, kar se je zgodilo zadnje dni v Mariboru. Podri se je strop na petčlansko družino v dravski vojašnici. Vojaška uprava je bila opozorjena, naj ta strop popravi, a ni nič storila v to svrhu. V Mariboru se je v dravski vojašnici dne 19. aprila t. l. ob 3. uri zjutraj zrušil strop na petčlansko družino, ki se ima zahvaliti le čudnemu slučaju, da so prišli ljudje zraven, ki so oteli to rodbino, ki bi bila drugače vsled malomarnosti vojaške uprave poginila pod razvalinami. Tako skrbi vojaška uprava za varnost življenja posameznikov.

Pritožb vojakov katoličanov se je dotaknil gospod poslanec Žebot v zbornici in povedal gospodu vojnemu ministru: Kot katoliški Slovenci pa moramo povdariti tudi to, da se naši vojaki opetovano pritožujejo, da jim predstojniki ne dovoljujejo, da bi praznovali katoliške praznike. Kadar so pravoslavni prazniki, jih morajo praznovati, a kadar so katoliški, jih ne smejo. Naši vojaki tudi nimajo prilike, da bi šli k svojemu bogoslužju in vršili svojo versko dolžnost. To je rakrana v naši armadi, to je sistem, ki zasluži popolno grajo. Naša sveta dolžnost in pravica je, da kot zastopniki ljudstva branimo naše sinove. Da vam in vladi predočim našo bol, našo zahtevo: Naši fantje-vojaki niso nobeni sužnji, ne sme se jih pretepati, ne sramotiti. Ne trpimo, da bi gladovali, da bi se jih zasramovalo, če so Slovenci in katoličani. Vsega tega ne trpimo in ne bomo trpeli. (Ugovori ministra Puclja in Kukovca).

Zakaj ne uspejo naši poslanci s svojimi pritožbami pri vojnem ministru? Iz zgoraj navedenih notic lahko izprevidi vsakdo, da je naslikal poslanec Žebot v zbornici resnično trpljenje naših fantov-vojakov. Na interpelacijo naših poslancev bi se bil vojni minister tudi udal in odpravil rakrane v naši armadi, a so to preprečili slovenski demokrati in samostojneži, Demokratje in slabostnejši so se bali, da bi naš klub žel uspeh, pa so našutali Srbijance, da so pri govorih poslancev Žebota in Brodarja razbijali, kričali in razsajali, predbacivali našim, da ni res, da bi se godilo našim fantom tako, kot slikajo njih usodo naši poslanci. Starši in fantje-vojaki lahko sami presodijo, koliko ljubezni imajo do njih slov. demokrati in samostojne izdajice. Zadevo, kako so samostojni šuntali Srbijance proti našim poslancem, ki so zahtevali zboljšanje žalostne usode naših fantov-vojakov, še bomo natančneje opisali prihodnjic.

Gospodarstvo.

Kapitalistična „Vinaria“ v Ptujju.

Ona sicer pravi, da je delniška družba vinogradnikov. Boljše bi pa bilo, ako bi rekla, da je delniška družba za izkoriščanje vinogradnikov. Do danes še namreč ni dokazano, da bi banke in delniške družbe bile prijateljice kmetijskega ljudstva in revnejših slojev. Pač pa opažamo vsepovsod, da se banke in akcijske družbe vsesavajo kakor deteljna predenica (grinta) v narodno gospodarstvo in da kot pravi paraziti živijo od pridelkov kmetijskih rok in da se hranijo od kmetijskih žuljev. Pogubonosni upliv kapitalizma se opaža na vseh koncih in krajih naše države. Poglejmo si samo položaj na šega žitnega trga, kjer banke in velekapitalistične družbe pokupijo ob času žetve vso razpoložljivo blago in ga potem prodajajo po ogromnih cenah. Poljedelec ali kmet nima od svojih pridelkov nobene koristi, čeravno je on oral, on sejnal, on trepetal pred vsakim hudournim oblakom, čeravno je on žel in mlatil. Trpijo pa tudi vsi tisti, ki morajo žito, moko kupovati. To so razni sloji našega naroda: državni uradniki, učitelji, fabriški delavci, viničarji t. d. Oni morajo to blago drago plačevati, razlika med kupno in prodajno ceno, dobiček, pa ostane banki, akcijski družbi. Da ima Jugoslavija kot agrarna država tako neznosno visoke žitne cene, je v prvi vrsti kriva špekulacija bank in akcijskih družb.

Slovenski kmetijski vinogradniki še do danes niso občutili blagodarja vinarških akcijskih družb in delovanja bank na tem polju. Ptujjska «Vinaria» hoče začeti. Gnezdo si je dobro izbrala. Ležeča med slovenskimi, haloškimi in ljutomerskimi goricami misli, da bo v kapitalistični ljubezni objela vse vinogradnike. Pa ne bo šlo. Naši vinogradniki nočejo iti v nastavljeni kapitalistični past, čeravno je «Vinaria» poslala svoje prospekte vsem denarnim zavodom Slovenije. Vsi vedo, da je vsako kapitalistično podjetje zmožno na podlagi svojih milijonov («Vinaria» zviša svoj kapital na 10

milijonov kron), da nakupi ob času bratve in tudi pozneje velike množine mošta ali vina po najnižji ceni od revnih in najrevnejših vinogradnikov, ki rabijo brez-pogojno denar za golo življenje in plačevanje davkov. V velikih sodih in kletih se potem to vino pod nadzorstvom kapitalističnih državnih vinarških strokovnjakov sezori in tvori konkurenčno maso napram drugim vinom. Vsled cenega nakupa pa se bodo cene ostalih vin stalno pritiskale k tlom, in posameznim vinogradnikom ne bo več mogoče konkurirati z milijonskim kapitalom. «Vinaria» bo seveda tudi nastavila cel roj vinskih agentov. Ti bodo hodili od krčmarja do krčmarja, od trgovca do trgovca ter mu ponujali svoje blago na podlagi prinesenih vzorcev. Tako se bo polagoma zgodilo, da bodo začeli izostajati kupci naših vin. Do sedaj so prišli trgovci in krčmarji na deželo, na kmete, kakor smo dejali, in so tukaj kupovali po dnevnih cenah direktno od vinogradnikov. Odslej bo drugače, ako zavladajo milijoni. Postali bomo hlapci kapitala.

Edino sredstvo, da se rešimo kapitalističnih kug, so kmetijske zadruge. Kakor smo se pred 30 leti rešili po tom naših kmetijskih posojilnic raznih oderuhov, tako se moramo sedaj potom gospodarskih zadrug rešiti iz-mozgavanja po kapitalu delniških družb. Boj me bo več tako težek, kakor nekdanj, ker že imamo mogočno organizacijo — Zadržno Zvezo v Ljubljani in Glavni Zadržni Savez v Beogradu.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš ima v medeljo, dne 14. t. m., v učni dvorani vinarske in sadjar-ske šole občni zbor z naslednjim v. poredom: 1. Poročilo načelnikovo. 2. Pregledovanje računa. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev delegatov za občni zbor Kmetijske družbe. 5. Predlogi za delokrog podružnice in za glavno skupščino. 6. Poučno ogledovanje vinarske in sadjar-ske šole. Začetek ob 9. uri. Vsi udje podružnice se nujno vabijo, da se udeležijo zborovanja. Nima samo podružni-ca dolžnosti do članov, imajo jih tudi ti-le do podružni-ce; ena izmed njih je, da se odzovejo, kadar jih odbor vabi. — Odbor.

Prvi plemenski sejm za biko v St. Jurju ob juž. železnici se je vršil dne 19. aprila 1922. Prignalo se je skupno 21 bikov in sicer v starosti 3—6 let, 11 v starosti 1 en četrt do 2 let in 5 pod enim letom. Število dogona je z ozirom na posledice suše bilo zadovoljivo. Kakovost bikov je bila v splošnem dobra, nekaterih posestnikov (Mastnak, Frece, Rozman, Ocvirk) se lahko klasificirajo s prav dobro. Vendar bo pa v prihodnosti treba še dosti dela za izjedna-čenje tipa. Na tem plemenskem sejmu se je nakupilo za lanskeletne prošnje pri Kmetijski družbi 7 plemenskih bikov. Cene so se ravnale po kakovosti in pokolenju in so bile povprečno 10—15 odstotkov višje kakor so sedanje običajne mesarske cene. Najvišja kupna cena je bila 15 tisoč 600 kron, najnižja pa 7.500 kron. To prireditelj, ki je prva v Sloveniji, je obiskalo veliko število interesentov in kupcev iz vseh okrajev, kjer se redi pšenično-sivo govedo. Če bi bilo zadosti pripravnega materiala, bi se bilo lahko sklenilo vsaj še petkrat toliko kupcij kakor se je. Iz tega se jasno kaže, da so take prireditve v prihodnosti za našo živinorejo velikega pomena. Vsekakor je napravljen prvi korak in upati je, da bo pri drugi prireditvi prihodnje pomlad zadostno materiala na razpolago. Prijetno iznena-denani smo bili nad prostovoljnim prigonom krav in telic; obiskovalci so s tem dobili verno sliko krajvega materiala. To delo je organiziral živinorejski odsek kmetijske po-družnice v St. Jurju ob juž. žel. Prignanih je bilo 54 krav in 17 telic. Splošen vtis je bil, da je podlaga za vzrejo do-brih bikov primerna. Živinorejski nadzornik Zidanšek je imel kratek pouk o nadaljnjem delu. Priporočal je, da izbira živinorejski odsek najboljše mlaznice, jih zaznamuje in vpiše v matično knjigo; potomci od teh odbranih živali naj se redijo vsi za pleme. Za te krave naj se odberejo naj-boljši biki. Uvede naj se poskusna molza in gospodinje naj se ne ustrašijo, vsakih 14 dni zmeriti mleko od vsake kra-ve in to v mlečni zapisnik zapisati. Le tedaj, ko bomo ime-li o pokolenju vzrejenih bikov zanesljivih podatkov, sme-mo računati, da bo kupec zadovoljen in bo rad segel glo-beje v žep. Solidno in vstrajno delo se povsod ceni, tudi tukaj bo in mora prinesiti uspeha. H koncu so se razdelile nagrade, ki jih je dovolila pokrajinska uprava, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani za dobro vzrejo bikov in sicer štiri po 200 dinarjev in dve po 100 dinarjev. S to prireditvijo je napravljen prvi korak k osamosvojitvi glede nabave ple-menskih bikov. Je to še le začetek. Živinorejci, ne ustrašite se zgoraj načrtanega dela; zavest, da delamo za pravi po-tranji napredek naše mlade domovine, naj nam bo zvezda-vodnica.

Zivinska kuga v naših obmejnih državah. V naših sosednih državah, kot v Madžarski, zlasti v Rumuniji je začela v zadnjih tednih razsajati goveja kuga, ki je v teh državah povzročila že milijonsko škodo. Uvoz živine iz Madžarske in Rumunije v našo državo je začasno prepovedan.

Na svinjski sejm v Maribor dne 28. aprila 1922 se je pripeljalo 135 svinj in dva kozliča. Cene so bile sle-deče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 400—600 K, 7—8 tednov stari 600—900 K, 3—4 mescev stari 1000—1100 kron, 4—6 mescev stari 1300—1400 K, 8—10 mescev stari 1500—1600 K. Pol pitane mrtve teže 1 gk 65 kron, plemenske, 1 leto stare komad 2000—2100 K. Kozlički ko-mad 220 K.

Uporaba umetnih gnojil

(Nadaljevanje).

Kalijeva umetna gnojila.

Kalijeve soli se kopljejo v Nemčiji in sicer v Meklan-burškem, Thüringiji in drugih krajih 200—700 metrov pod zemljo. Koplje se ta zelo različne soli, v glavnem pa kaj-nit, Carnalit in Silvinit.

Kako izgledajo? Vse te soli imajo podobo dobelozna-te soli, večkrat umazanobele barve, včasih tudi rdečkasto ali rjavkasto. Na zraku vsrkavajo vlago in se strdijo. Zato se morajo shranjevati le na zelo suhih prostorih, sicer po-stanejo trde kot kamen.

Kajnit.

Največ se je pri nas uporabilo tega umetnega gnojila...

Na kakšni zemlji? Vse lahke, humozne in močar...

Kakšnim rastlinam? V splošnem so vse rast...

V kakšni množini? Uporabi se ga toliko, da pride...

40 odstotna kalijska sol.

To sol uporabljamo pri nas največ, ker pride radi dra...

V kakšnih slučajih je boljše rabiti 40 od...

Imamo pa še eno vrsto in sicer žveplenokisli kalij z...

Fosforna umetna gnojila.

Superfosfat. Superfosfat se napravlja iz minera...

Kako deluje? Deluje naglo, zemlja fosforno kislino...

Na kakšni zemlji? Hvaležna zanj je vsaka zem...

Kakšnim rastlinam? Vse rastline so zanj zelo...

V kakšni množini? Imamo 16-18 odstotne super...

Tomaževa žlindra.

Napravljajo se iz žlindre, ki preostane pri napravi žele...

gočila napravo železa tudi iz močno fosfornih železnih rud...

(Dalje prihodnjic.)

Zitne cene v Vojvodini so bile zadnje dni sledeče:

Poročilo Hmelj. društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov.

Izvoz našega lesa leta 1920. V letu 1920 smo izvozili iz naše države...

Izvoz našega lesa v Egipt. Po poročilih iz Egipta je postal izvoz našega lesa v Egipt zopet zelo živahen...

Lesne cene v Italiji. V Trstu so cene za les, ki se izvažajo v Italijo, sledeče:

Vabilo na občni zbor Hranilnice in posojilnice, r. z. s. n. z. v Dravogradu, ki se bo vršil v četrtak, dne 18. maja t. l. ob 1. uri popoldne v posojilnični prostorih v Dravogradu...

Gospa srednje starosti želi voditi gospodinjstvo na večjem posestvu, na kapačji, ali pri dražini brez žensk. Naslov pod "Gospodinjstvo" poštniške škatle Ljubljana pri Mariboru. 880

Prodaja se molarni vozi dvanajstletni kravi. Stojko, Maribor: Ciril Metodova ulica 12. 881

Pridnega in postnega blazna sprejema proti primerai plači trgovca Davorin Tombah št. Vid pri Ptaju. 827

Učenec iz poštene hiše se sprejme takoj pri J. Senekovič slikar in plekar Vojašniška ul. 6. Maribor. 889

Posestvo tričetr ure od Maribora, meri 7 oralov, sadonosnik, njive, gozd, gospodarsko poslopje, posebej hlev za govejo živino in svinje, prodaja Alojs Gselman, Rožpoh Dunajski jarek št. 188. 828

Posestvo 10 oralov, 1 uro od Maribora, vinograd, njive, travniki, lep sadonosnik čez 800 sadonosnih dreves, nova hiša, gospodarsko poslopje in preša, s vsi premičnimi in živino se prodaja Trkaška cesta 68 Maribor. 822

Učenec iz poštene družine se sprejme v trgovini Milca Jelenko Lajtersberg 240 Maribor. 828

Hrastovi in jagnečovi "staki" debeli 8 sole, se prodaja. Lestak Viako Wind's, Rožje hiš. št. 83. 831

Izobraženo dekle s določeno željo želi v samotno, manjše kupašče za gospodinjstvo, ali pa h blagi, stareji gospodi na deželo za oporo. Naslov upravi Slov. Gospodarja. 828

Prostovoljna požarna bramba Kamnica priredi v nedeljo dne 7. maja 1922 ob 8 uri popoldne v gostilni Seherag v Kamnici spomladansko veselico s različnimi zabavami kakor: ribolov, razni šotori i. t. d. Vsak, katerega hoče eno dobro kapljico poskusiti in se na ta dan pravi dobro zabavati, naj se poda v Kamnico. Za dobro jedilo je preskrbljeno. Odsti dobitek te priraditve se podeli za nabavo raznih požarnih predmetov.

stanjevega lesa 300 do 320 lir za kubični meter. Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 256-260 francoski frank stane 23.60-24.40 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 3.24-3.30, za 100 čehoslovških kron 504-524, za 100 nemških mark 96-100 in za sto laških lir 13.52 jugoslovanskih kron. V Curibru znaša vrednost naše krone 1.87 centima. (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone ostala nespremenjena.

Dopisi.

Savci pri Sv. Tomažu. V naši vaški kapeli smo imeli zvon od dne 7. 11. 1901, pa nam ga je vojska odpeljala. Pa naši navdušeni vaščani za božjo čast so lansko leto naročili drugega. Posnemanja vredno! Ko smo dne 30. 10. 1921 spravili v zvonik vaške kapele novi zvon, ni nihče mislil, da bi dosedaj že spremljal ta zvon tri mrličke k pogrebu. Dne 12. svečana t. l. smo spremljali Marijo Kekec, p. d. Nacovo Mico, staro 94 let, bila je dobra žena in prična soseda. Dne 12. aprila t. l. pa edinega kovača v občini, Franca Munda, p. d. Gregorovega kovača, 51 let star, bil je zelo priljubljen vsem daleč po župniji, kajti vsakemu je rad pomagal v vseh slučajih, posebno pri živini (konjih pri boleznih). Bil je 20 let občinski odbornik ter odbornik krajevnega šolskega sveta. Pokojni prej sam ni mislil, kako so ga ljudje radi imeli, pa to je pokazal njegov pogreb. Ravno ob tem pogrebu smo tudi sprevodili na pokopališče petletno hčerkico Marijo, Antona in Terezije Grašič iz Savec št. 13.

Celje. Izobraževalno društvo v Celju priredi v nedeljo, dne 7. maja 1922 v veliki dvorani Narodnega doma v Celju ob 4. uri popoldne gledališko igro «Revček Andrejček».

Vojnik. Tukajšnji dimnikar Kovačič je naenkrat postal velik politik. S sajami se ne bi rad pečal, ker so preveč črne. Kadar gre po svojem kšestu, vzame seboj nekaj števil celjskega protikatoliškega lista «Nova vas» in dela po hišah, kjer pometa, reklamo za ta srbski list, kakor kak žid za svojo robo. Pregovor pravi: čevljar naj ostane pri kopitu, dimnikar pa pri sajah, sicer se zna še bolj umazati in opečil!

St. Jošt na Kozjaku. Prireditev, ki jo je priredil tukajšnji moški odsek Bralnega društva v Dobrni, se je vršila v znamenju vstajanja. Kakor je v naravi solnce prodirlo temne oblake in vdihnilo novo življenje naši zemlji, tako nekako se je zganilo tudi ne le v naših dušah, ampak tudi v naših srcih v teh dneh. Solnce izobrazbe je klicalo speče moči in sile v življenje. Veliko je bilo zanimanje za našo drugo prireditev, da so prišli dragi gostje še celo iz St. Janža in St. Florijana. Vstopnice so bile takoj vse razprodane, prostori župnijskega gospodarskega poslopja so bili popolnoma zasedeni. Kakor so moške in fantje v drugi uprizeritvi igre «Pravica se je izkazala», pokazali v sigurnem nastopu mnogo nadarjenosti in napredka, tako so tudi fantje in moške v igri «Krčmar pri zvitem rogu» pri prvem nastopu že navdali z velikim veseljem in upanjem. Krčmar se nam je res smilil, ko so ga premeteni zlikovali.

Popolno stikalo kaj Z. J. Pobrežje pri Mariboru. 1-8 879

Franc Mahen iskušeni vodjaški mojster Trnovlje pri Celju prevzame vsakovrstna dela kakor: kopanje in betoniranje vodnjakov, popravila vpostavljanje vsakovrstnih sesal in ročni ali motorni pogon, popravilo motorjev in poljedelskih strojev pod jamstvom in zaloga sesal. Ištem nato stroko euega učenca iz poštene hiše, bistro glave, močnega in nad 15. let starega 1-8 834

Visoko breja hrava na grad: Na dov v upravi. 822

Hotelska sobarica se sprejme takoj ali s 15. majem v Hotelu "Triglav" Sevnica ob Bavi. 841

Hranilnica in posojilnica v Ribnici, na Počorju, reg. nadr. s neop. nav. ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 14. maja 1922 ob 9. uri v posojilniški pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o sadnjem obsejnim zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje računkega zaključka za l. 1921. 4. Poročilo o izvršeni reviziji. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti. Cs bi ta občni zbor ob napovedanem času ne bil skličen, se vrši pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sme sklipati brez opozovanja. Na želstvo. 882

Trgovski svetec se takoj sprejme. Pošti: be na turško kava I. Viječ Maribor, Frankopanova I. 888

Na prodaj približno eden orat, kamnoloma Teričoo pri Rogotcu, se podjetnik dobro dohodek, poizve se Franc Artič, posestnik Dobovec št. 17. Sv. Rok, ob 8otih. 881

ANDREI OSET Maribor, Aleksandrova c. 57, Telefon šte. 88.

trgovina sena, slame, krompirja, z drvmi, fižole, in drugimi dežel. pridelki. Brzovjav. naslov: Andrej Oset. 1-5 340

Enovprežen kolesej s prodaja Vpraša se Maribor Korotška cesta šte. 88. 840

Novo pohištvo iz mehkega lesa, kot 2 postelji, 2 omari, 2 poudni mizici, 1 umivalnik se prodaja. Vožakov trg 6 levo Maribor. 843

Učenca starost 14 let, ki bi imel veselje do komunklesarake in pedobarake obrdi, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji, Jakob Glabčič, podobol in klesar v Ljutomeru, 1-3 844

ZAHVALA.

Za izkazano sožalje ob smrti našega nepozabnega pokojnika se najiskrenejše zahvaljuje

žalujoča rodbina Kolarič.

Središče ob Dravi, dne 30. aprila 1922.

Po lastni ceni kupite manufakturno blago (češko). — Velika razprodaja ostankov na Grajskem trgu št. 1, Maribor. Ne zamudite te ugodne prilike!

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je gospod M. J. NERAT šolski favnatelj v pokouju, častni član «Zaveza», častni občan občine Krčevina pri Mariboru i. t. d. v torek, dne 2. maja 1922 ob pol 20. uri po kratki in mučni bolezni v 78. letu svoje starosti večno v Gospodu zaspal. Pogreb se vrši v petek, ob pol 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 6. t. m. v frančiškanski cerkvi. Karel, stavb tehnik, Anton, učitelj, Marko, trgovec, Mirko, operni pevec, Jože, trgovec, sinovi. Ana Nerat, roj. Meško. Angela Nerat, roj. Farčnikova. Ana Nerat, roj. Vidmajer. Marenka Nerat, roj. Novak. Lotka Nerat, roj. Jenko, sinahe, bratje, sestra, vnuki, vnukinje, nečaki, nečakinje.

tako namazali in obrili. Vsi so svoje vloge dobro rešili; a kar je pa glavno, vsi imajo veselje in poštvalnost za dobro izobrazbo in pošteno zabavo. Mnogo talentov je skritih in še ne dvignjenih, a vi možje in fantje jih morate dvigniti sami z branjem krščanskih časnikov in s sličnimi prireditvami. Um se vam je bistril, pogum utrdil, srce ublažilo. Zato pa le korajžo in šnajd tudi zanaprej!

Razne novice.

Za kratek čas: Ivanček (jurist v ječi): »Ha, ha, mislili so, da pridem pred porotnike in bogvedi, kako veliko skledo kaše da bom dobil za pihati. Pa ni jim steklo.« — Cilika (s kratko kitlo, ki je Ivanu ravnokar prinesla v ječo kuhanega vinčka): »To bi bilo lepo, da bi nas eden, ki se je toliko trudil za demokrate, bil sojen kot kak klerikalec! Ti moj dragec, tega nikdar, in če bi se ti tudi še bolj posrečila tatvina, kakor se ti je. Večno sem tvoja ljubica...«

Vrednost koruzne slame. V budimpeštanski akademiji znanosti je imel vseučilišni profesor velezanimivo predavanje, na katerem je dokazal, da se zamore izdelati iz koruzne slame 40 odstotkov izbornega celuloza za izdelovanje papirja, nadalje 40 odstotkov sladkorne snovi za živilsko klajo in 5 odstotkov snovi za umetna gnojila. O tej iznajdbi poročajo zelo obširno vsi madžarski listi.

Otrpnjenje tilnika. Ta čudna in nevarna bolezen se je pojavila na Moravskem v taboriščih, v katerih so nastanjeni ruski begunci. Ta nalezljiva bolezen se zelo naglo razširja in je dosedaj že zahtevala štiri človeške žrtve. 117 oseb leži bolnih in ni upanja, da bi okrevale. Značilno je, da je ta človeška morilka posebno nevarna za — mlade ljudi.

Meščanska vojna na Kitajskem. Po verodostojnih poročilih je izbruhnila na Kitajskem dolgo pričakovana meščanska vojna. Londonski list »Daily Mail« javlja prve spopade med četami protijaponskih voditeljev v osrednji Kitajski s četami generalnega guvernerja v Mandžuriji. — Železniška proga Peking—Sangaj je na nekaterih mestih neporabna.

Kralj vseh plavačev je Amerikanec John Weissmüller ki je dne 20. aprila t. l. preplaval na hrbtu daljavo 150 jardov (1 jard je 0.914 m) v eni uri in 45 in pol minutah, kar se dosedaj še ni posrečilo nobenemu človeku, kajti dozdaj se je smatralo Angleža Spencerja za svetovnega mojstra v plavanju, a sedaj ga je prekosil Amerikanec kar za »celih« — 30 sekund.

Kako krotijo v Angliji zverino. V Angliji se je dvignila burja ogorčenja proti dosedanjam načinom krotjenja divjih živali. To divjaštvo v posameznih zverinjkih je prišlo na dnevni red celo v parlamentu (Anglija je pač kulturna država, kjer ne trpi ljudstvo nikakega divjaštva, pri nas pa mučijo politične krivce in celo popolnoma nedolžne ljudi po ječah, pretepa se jih z volovskimi žilami, zbadajo pod nohte itd. toda v našem »parlamentu« se nihče ne zganje radi obrane teh nesrečnežev pred divjaštvom režimskih peholizcev; op. ur.) in list »The Nation« (Narod) je priobčil opise očitavcev, ki so se sami prepričali, kako »zverinsko« postopajo v zverinjkih z živalmi. Tako n. pr. je v Londonu neki krotitelj zbadal slona v najobčutljivejše dele telesa, hoteč ga prisiliti, da se vleže na tla. Drugi krotitelj je svojega slona tako divjaško pretepal, da je slon padel v nezavest. Leve zbadajo v nos, žrelo itd. in »The Nation« dostavlja, »da so ljudje postali že odurnejši nego zverine same.« Za krotitev zverin se uporabljajo biče iz kože nilskega konja, buzdovane, električne obroče in oklepe itd. Medveda učijo plesati na ta način, da mu podkurijo pod železno ploščo. Tigra krotijo tako, da ga obesijo za vrat visoko na vrvi, ki se vrti okoli škripca; v trenutku, ko misli žival skočiti proti krotitelju, jo dvignejo visoko, dokler se ne omanj. »Krotenje« ponavljajo tako dolgo, dokler ne napravijo iz ponosne zverine plaho, suženjsko senco. Ljudje, ki gledajo v zverinjkih te zdresirane živali, čestokrat ne pomišljajo na peklenke muke, ki jih morajo zverine prestati, — predno so »usposobljene« za areno.

Ogromna jata golobov. V poletju in na jesen imajo potniki, ki potujejo po Severni Ameriki priliko, da opazujejo ogromne jate golobov, ki se podijo po zraku in kot silen veter gonijo pred seboj cele oblake. Učenjaka Wilson in Andobon sta nedavno poročala v krogu poslušalcev v Newyorku, da sta opazovala na obalah Ohija ogromno jato golobov, ki je obsegala 180 kvadratnih milj, v jati je bilo približno 1 milijarda in še nekoliko sto milijono

nov ptičev. Pri poletu je padalo blato od golobov gosto kot toča, a šum njih peruti je bil tako močen, kakor da bi se streljalo iz pušk. Kadar se spusti ta jata golobov na veje kakega gozda, prihitijo seljaki s kolicami, puškami in napravijo silen pokol med ptiči. Ko so pobili ogromne množine golobov, priženejo v gozd svinje, da se nahranijo s ptičjim mesom. Golobi se spuščajo na zemljo v prostoru nekoliko 100 milj in polomijo veje, ki ne morejo zdržati tiče težje. Šum, ki ga napravljata jata, sega nekaj milj na daleč. Golobi se spuščajo na odpočitek samo na noč, pri svitu zore pa se dvigajo v zrak in zapustijo nesrečno mesto, kjer so jih na milijone pobili kmetje. Ko ljudje pobijejo golobe, drugi ne odletijo, ker zgubijo golobe v temi vsako orijentacijo in se radi tega tudi niti ne umaknejo z mesta, kjer jih čaka smrt.

Lisice napadle človeka. V Švicarskem kantonu Solothurn se je pred nedavno pripetil nenavaden slučaj. V mraku se je na kolesu peljal odrašen mož-delavec. Pred sabo opazi žival, katero je spoznal, da je bila odrašen lisica. Žival pa ni v tem slučaju pokazala, da beži pred človekom, marveč se je prav kmalu lotila kolesarja, da ga vrže s kolesa. Ker pa žival sama tega posla ni mogla izvršiti, je začela lajati. Z lajanjem je privabila še tri druge

lisice. Z združenimi močmi so se sedaj lotile kolesarja, kajti vse štiri so ga začele besno napadati in ga gristi. Le vsled prisotnosti duha in orjaške moči delavčeve se mu je z naporom vseh svojih sil posrečilo, se ubraniti pred združenimi napadalci, katerim je le z veliko težavo ranjen in obgrizen na rokah in nogah ter z raztrgano obleko srečno ušel. Prišel je domov tako upehan, da več dni ni mogel na delo. Bržčas je sprememba vremena, kajti padlo je precej svežega snega, povzročila, da lisice niso mogle dobiti dovolj hrane, vsled česar so se te živali, ki se sicer zelo boje človeka, spremenile v drzne roparje.

Vsak pametno napravi

kdor kupuje pri trdku Franc Mastek v Mariboru na Glavnem trgu številke 16. Kdor se še ni prepričal, naj si ne pozabi ogledati najbogatejše zaloge vsakovrstnega sukna in platna in videl bo, da kupi res najceneje in najboljše.

Opozarjamo na oglas na inseratni strani naših številke, zadevajoč splošno znano veletrgovino Miloša Oset, Maribor, Aleksandrova cesta 45, katero toplo priporočamo.

LEPOTA

kože, obraza vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera priznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ lilijno mlečno milo najboljše blago, najfinejše »milo lepote«; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 K.

„ELSA“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porceanasta lončka z zamotom in poštnino K 80.—

„ELSA“ Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano ovislost i. t. d. z porcelanasta lončka z zamotom in poštn. K 80.

Prodajalci ako naročijo najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi.

Razno: Lilijno mleko 24 K.; Brkomazto Kr.; najfinejši Hega puder dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 40 K.; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 40 K.; puder za gospe v vrečicah 8 K.; zobni prašek v škatljah 12 K.; v vrečicah 8 K.; Sachet dišava za perilo 12 K.; Schampon za lase 8 K.; rumenilo 12 listkov 48 K.; najfinejši parfem po 48 in 60 K.; Močna voda za lase 80 K. Za razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg 34! Hrovaško. 2—20 741b

Oves, koruzo in semeško grašično prodaja selo po ceni Josip Rosenberg, Maribor. 3—3 278

Na prodaj mlinski kamni za žrnje. brusni kamni vsake velikosti, iz brusni kamni za kose brusit, Josip Plazina, Rogatec. 8 6 228

Trapistovski sir vsakovrst. južnosadje se dobi prvovrstno pri Matija Lah-u Maribor, Glavni trg 4

OBLEKO!

Pripreste in finejše. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: ALOJZIJU ARBEITER Maribor, Dravska ulica št. 12. 6—10 153

Noben strup! Nobena kem. kisikova kislina, za zdravje zajamten izboren namizni kis prodaja na debelo in na drobno najmodernejša avtomatična tovarna sa kis (jesih) FELIKS SCHMIDL Maribor, Koroška c. 18 Vsaka gospodinja, ki skrbi za zdravje svoje družine, naj povsod sahteva le pristen SCHMIDLOV kis. 8—10 231

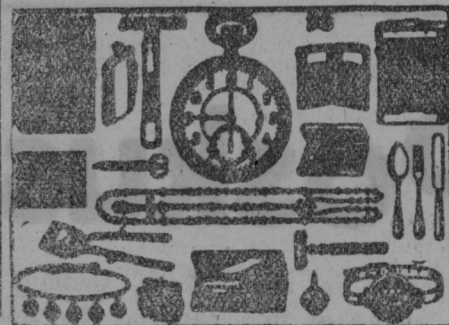
LIVARNA

za zvonove in kovine, poprej [1.2. 198 DENZELA SINOVI, MARIBOR

Kopališka ulica 9, je zopet v obratu. — CERKVENE ZVONOVE. — Izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij i. t. d.) — UMETNA LIVARNA reliefi, cerkveni svetilniki. — Vsa oprema za žgalnice, kletarstva, pivovarne, opreme za plin in vodo, opreme za cevi, pipe za pivo, teži iz medenine lastnega izdelka. Popravljalnica za brizgalne i. t. d. — Inž. J. & H. Bühl.

Našli bodete za lastno uporabo in DARILA, predmete v zlatu, srebru, nakitu, ure, verižice, prstane, uhane, narokvice in krstne spominske obeske od raznih potrebščin

kaj iščete

pri znani firmi SUTTNER po najnižjih dnevni cenah v najlepšem modernem izdelku. Zlice, nože vilice in škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, stroje za briti, vžigalnice i. t. d. vsebuje sijajni katalog s slikami od

Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.

Samo 1 dinar Vam je treba poslati za poštnino, ako želite, da se Vam brezplačno in takoj pošlje veliki katalog.

Velika zaloga vsakovrstnih

UR

veržic, prstanov, uhanov, jedilnega orođa i. t. d.

Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršujem točno in po ceni

LOYRO STOJEC

UPAR

MARIBOR, Jurčičeva ulica 8.

Radi prezidave in povečanje trgovine

VELIKA PRODAJA

vseh vrst sukna, platna in sploh vsega manufakturnega in modnega blaga se vrši pri trdku

FRANC MASTEK na Glavnem trgu št. 16, Maribor.

Prodajalo se bo do 30 odstotkov pod faktično ceno.

O resnično znižanih cenah se lahko vsak sam prepriča, ako si ogleda izložbe in bogato zalogo z nanovo ocenjenim blagom.

Vsakemu se svetuje naj ne odlašaja z nakupom, dokler je še bogata izbira.

Velika prodaja traja samo od 1. do 22. maja in sicer dopoldne od 8. do 12. ure in od 2. do 5. popoldne.

Se priporoča

FRANC MASTEK, manufakturna in modna trgovina, Maribor, Glavni trg 16.

Vajenec, 15. let star močan, pošten staršev, se v moji najljubši takoj sprejme, — kvasno stanovanje in nekaj obleke dobi pri meni. Karel Kirbiš usnar-Sv. Trojici v Slov. gor. 8—9 218

Slatinske steklenice s zaboji ali tuji samo kupuje in plača najbolje F. Zinauer, Maribor, Aleksandrova cesta 45, II. nđstr. 8—8 282

LES

stoječi in ležeči, kakor tudi **GOZDOVE** ter gozdna posestva kupuje po najvišjih cenah — **Matija OBRAN** električna žaga **MARIBOR**, Loška ulica 15. Skladišče: Tattenbachova ul.

Denarja kakor listja si lahko zaslužijo trgovci, gostilničarji in vsakdo s nabiranjem slatinskih steklenic, buteljk in drugih seveda samo s steklenic in nepomanjkljivih. Vsako množico odkupi in plača najbolje. F. Zinauer v Mariboru, Aleksandrova cesta t. 45, II. nđstr. 8—8 281

POZOR!

Velika izbira volnenih štofov za birmance od 180 K naprej, enako tudi dr. manufakturo se dobi najceneje pri 18—26 **J. TRPIN** Maribor, Glavni trg 17.

Trgovski učeneec

iz poklene hiše se sprejme pri Josip Farkaš, trgovina s mešanim blagom, Sv. Jurij ob Ščavnici, 2—2 219

Vrvi za zvonove!

Poljubna dolžina in debelost, kg 90 K se naročijo pri **Alojziju Gnišek, trgovec** Maribor, Glavni trg 6. 2—8 288

Pozor! SEMENA Pozor!

vseh vrst zanesljivo kaljiva ter prave voščene sveče, galico in vse specerijsko blago najceneje pri tvrdki 1—10 200

I. DEČKO, Celje, Glavni trg 10

tik farne cerkve (preje Milan Hočevar), podružnica Ljubljanska cesta št. 4.

Istotam se kupi vosek, laneno seme ter sploh vsi deželni pridelki po najvišji dnevni ceni.

Pozor! Kmetovalci! Pozor!

Došla je modra galica in žveplo po ugodni ceni. Dospela so tudi sveža semena vrtna, travna in detelja.

Istotam se dobi tudi:

krompir, ajda, moka, pristno bučno olje, mlo, petrolej, kava, riž i. t. d.

Za obilen obisk se priporoča

Anton Močnik 3—10 128 **CELJE, Glavni trg 8.**

Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptujju

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo popravljen, ter izdeluje tudi zdrob.

Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni.

RIHARD ORSSICH, PTUJ.

Na drobno!

Na debelo!

Poskusite

kupiti dobro surovo in žgano kavo, sladkor, vse vrste moke in riža, svinjsko mast, bučno in fino namizno olje, domačo slivovko, rum, fini spirit (vinski cvet), fini konjak, kekse, čokolado, kakao, orehe, bošniške češnje, sardine, Maggi v steklenicah in v kockah, sveče, razna čistila, barve za obleke, vinski kis, kisovo kislino, galico, žveplo, ličje (rafijo) in vse drugo specerijsko in kolonijalno blago v trgovini

MILOŠ OSET, Maribor

Aleksandrova cesta 45, naspr. gl. kolodvoru.

Telefon št. 15.

108

Cene zmerne

Postrežba točna!

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/1. — Telefon 311. — Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

581

Ljudska posojilnica v Celju

pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 % oziroma 5 %

od dneva vloge do dneva dviga. Posojila daje na vknjižbo, poročila in načrte. — Štvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru, Stolna ulica šte. 6, r. z. z. n. z.

obrestuje od Novoga leta naprej navadne vloge po

4 1/2 %

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

Kmetovalci pozor!

Vseh vrst umetna gnojila po najnižjih cenah 6—10 99 ima vedno v zalogi

Tvrška ANTON TONEJC in drug, Maribor, Tel. 68

„Koranit“

asbestni škrlj, za pokrivanje streh

najboljše sredstvo sedanosti.

KORANIT je neomejeno trpežen. KORANIT tehta na 1 m² samo 12 kg. KORANIT ne odzebe in je nepremočljiv. KORANIT se ne lomi in ne trga, je elastičen. KORANIT je popolnoma siguran proti ognju. KORANITA vihar ne more odtrgati. KORANIT-strehe ni treba popravljati. KORANIT-streha je najcenejša, zato ker je KORANIT-streha najbolj trpežna.

Vsa pojasnila daje in proračune pošlje:

4—4 238 **Fran Hočevar**

Žirovnica—Moste, Gorenjsko.

Glavni zastopnik „Koranita“ za Slovenijo.